ATEITIS 8

ATEITIS

LIETUVIŲ KATALIKIŠKO JAUNIMO ŽURNALAS

1974 OCTOBER VOL. LXIV No. 8 1974 m. spalio mėn. Nr. 8

TURINYS

Patvari dvasia 226
Mūsų pasaulis 227
Pasaulis be Dievo — **E. L. Mascall** 233
Gelmių akis — J. Sakalas 242
Batunas — **Viktoras Nakas** 242
Eilėraštis — **Vytas Keblys** 248
Pareiškimas 249
Nuo pirmininko stalo 250
Eilėraštis — **O. M.** 251
Los Angeles MAS 1974 stovykla —**Jūratė Raulinaitytė** . . . 252
Los Angeles ateitininkų agapė — **Lokys** 254
Atsiųsta paminėti 256
Viršelis ir nuotraukos — Audronės Ambrozaitytės
Iliustracijos — Inos Stravinskytės
Laužymas — D. Stončiūtės

REDAKCIJA:

Kun. Jonas Staškevičius,
941 Dundas St., W. Toronto ,3 Ont., Canada.
Telefonas: (416) 364-7646.

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS:

Rūta Čepaitytė, Algis Čepas, ses. Dalia Keblinskaitė, Vincas Kolyčius, Almis Kuolas, Emilija Pakštaitė, Danguolė Stončiūtė.

LAUŽYMAS:

Vytas Pranaitis.
Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Čikagoje.

ADMINISTRACIJA:

Juozas Polikaitis — ATEITIS,
7235 S. Sacramento Avenue,
Chicago, Illinois 60629
Telefonas: (312) 434-2243.

ATEITIS yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje $7.00, susipažinimui prenumerata $5.00, garbės prenumerata $15.00, visur kitur laisvame pasaulyje $5.00.

ATEITIS — The Lithuanian Catholic Youth Magazine. Published monthly, except July and August, by the Lithuanian Catholic Youth Association. Business address: 7235 South Sacramento Avenue, Chicago, Illinois 60629. Yearly subscription in the US and Canada $7.00. Single copy $1.00. Second class postage paid at Chicago, Illinois.

PATVARI DVASIA

Nei viena skriauda nėra maloni, nei viena nelaimė žmogaus nedžiugina. Tačiau kai ta nelaimė ištinka visą giminę, visą tautą — dar žiauriau. O tie žiaurumai, tos negailestingos skriaudos, kaip tik ir vykdomos šiandien mūsų tautai. Ne tiktai ji yra pavergta, bet jau kai kurios laisvojo pasaulio valstybės tiesiog pripažįsta, kad ji yra pasirinkusi vergiją, kad jai vergija yra geriausias gyvenimo būdas, kad Lietuva iš viso kitaip nesuprantama kaip tik Rusijos dalis. Tai labai skaudinanti padėtis, ir žmogus tiesiog nežinai kur kreiptis. Juk Kanada neužilgo Lietuvą gal irgi pripažins Rusijos dalimi? Gal JAV paseks Australijos ir Naujosios Zelandijos pavyzdžiu? Kur kreiptis, kam pasiskųst, kai tie, kuriais pasitikėjome, išduoda? Vatikanu? Ten irgi vykdoma santykių su komunistiniais kraštais švelninimo politika.

— — —

Panašią padėtį nekartą yra išgyvenę senovės pranašai, ir panašias mintis jie yra reiškę. Pranašas Habakukas, matydamas savo tautos vargą bei kančias, blogio ir neteisybės pergalę, buvo pradėjęs grimzti neviltin, kai jam prabilo Dievas. Jis skatino pranašą nenusigąst ir nebijot, nes abejojančio žmogaus dvasia nepastovi: varguose ir nelaimėse abejojantys žlunga, o tvirtavaliai ir pasitikintys — stiprėja, jeigu atsiremia į pastovų atramos tašką — Dievą. Kaip kiekvienas žmogus nėra amžinas šioje žemėje, taip ir žiauriausios žmogiškos pinklės nėra amžinos. Jas visas gali nugalėti tvirtavalio ir Dievu pasitikinčio žmogaus dvasia.

— — —

Ir mes, jeigu pasitikėsime vien žmonėmis, tautomis, valstybių politika — žūsime. Tik pasitikėdami Dievu, vykdydami Jo valią bei stiprėdami Jame — galime žmogiškąją istoriją pakreipti trokštamąja linkme. Aišku, mes turime imtis visų teisingų ir garbingų priemonių kovai už savo tautos nepriklausomybę, tačiau turime suprasti, kad tos priemonės nėra viskas. Net joms visoms šiuo metu nepasisekus, mūsų tauta istorijos bėgyje gali triumfuoti, jeigu mūsų dvasia bus patvari.

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVIDO
BIBLIOTEKA

MŪSŲ PASAULIS

Žmogaus padėtis po gimtosios nuodėmės nėra normali. Ji nėra nei sveika nei tobula, nes kliudo tiek moraliniam, tiek dvasiniam gero, teisingo ir pamaldaus asmens formavimuisi. Tai pareiškė pop. Paulius VI audiencijos metu. Jis aiškino, kad gimtosios nuodėmės pasėkos apsunkina žmogų norintį vesti asketišką gyvenimą, kuris yra krikščionio žymė. Popiežius apibūdino asketinį gyvenimą kaip sunkią ir atkaklią savęs kontrolę, ku ri uždeda stabdžius ant spontaniškų ir betvarkių polinkių. Pastangos asmeniškam tobulumui turi būti suprastos pagal krikščioniškąjį tikėjimą: Jėzaus Kristaus sekėjai turi būti apsimarinę, t. y., apvaldę savo kūną su visomis jo silpnybėmis bei visais polinkiais.

Archeologiniai kasinėjimai vietovėje, kuri yra garbinama kaip Marijos gyvenvietė, atidengė įdomių dalykų. Po dabar griūnančia 18 š. šventove, kurios vietoje norima pastatyti Apreiškimo baziliką, surasti griuvėsiai kryžiaus karų šventovės, o po ja — bizantinės šventovės liekanos iš 6 š. Dar giliau pakasus, atrasta griuvėsiai namo kurio vienoje sienoje — įrašo nuotrupa: "Suklupęs M... šventoje vietoje aš įrašiau šiuos vardus... jos atvaizdą aš garbinau". Kitoje sienoje rasta daug įrėžtų krikščioniškų kryželių ir senovės armėnų simbolinė raidė, kuri reiškia "gražią moterį". Tačiau pats svarbiausias įrašas rastas ant vienos kolonos graikiškai: "Sveika Marija". Vienas iš archeologų, kun. Bellarmino Bagatti OFM, sako, kad šie visi dalykai esą ženklai religinio pastato iš 3 š, kai dar buvę gyvų Jėzaus giminių.

Anglikonų dvasininkų grupė skatina Anglikonų Bendriją pasitraukti iš Pasaulio Bendrijų Tarybą klaidingu ekumenizmu ir Evangelijos interpretavimu grynai iš socialinio ir politinio taško. Anglikonų Bendrija ir dabar jau yra sumažinusi savo duoklę Pasaulio Bendrijų Tarybai iki 2,400 metams, protestuodama prieš pastarosios politinius veiksmus. Vokiečiai liuteronai vyskupai, kurie Pasaulio Bendrijų Tarybai pinigų kas metai duoda daugiau nei kitos grupės, irgi pasmerkė Pasaulio Bendrijų Tarybą dėl klaidingo ekumenizmo.

Mindszenty Foundation, JAV esanti draugija, kuri kovoja prieš komunizmą, pasmerkė JAV Katalikų Konferencijos Teisingumo ir Taikos sekcijos paruoštą katalikiškoms mokykloms programą. Programa esanti labai vienašališka: visur smerkia Ameriką, o giria komunistinę Rusiją. Štai vienas pavyzdys: "Kai Jungtinėse Valstybėse amerikiečiams reikėjo žemės, jie atėmė ją iš indėnų, o juos arba išvijo, arba išžudė. Kai žemės ūkio bendruomenei pietinėse valstybėse reikėjo darbo jėgos, plantacijų savininkai savo reikalams įsigijo vergus. Sovietų Sąjunga, iš kitos pusės, iš žemdirbystės krašto ir nemokytų žmonių tapo antra didžiausia pasaulyje pramonės jėga. Tokiam nepaprastam augimui atsiekti visa Rusijos žmonių energija ir visos įstaigos veikė karo meto intensyvumu. Tarsi atsilikimas būtų didžiausias valstybės priešas, Rusija kovoja jau 50 metų prieš beraštingumą, ligas, skurdą ir nužmoginančias feodalizmo liekanas". Mindszenty draugija pabrėžia, kad toje švietimo programoje nei žodžiu neužsimenama apie komunistinės valdžios kovą prieš Dievą, laisvę ir tiesą. Virš 20,000 katalikų mokytojų jau yra įsigiję šią programą savo mokykloms. Keletas programoje rekomenduojamų filmų turės būti skolinami iš "American Documentary Films" organizacijos, kuri, anot Mindszenty draugijos, laiko daugiausia radikalų ir prokomunistų filmus.

Vatikano radijas pranešė, kad komunistinėj Ukrainoj ir Čekoslovakijoj suimta eilė kunigų. Pavyzdžiui, ukrainietis kun. Bernard Mitskeicg, 44 m., buvo nuteistas už jaunimo maldos būrelių organizavimą ir skatinimą tėvų vestis vaikus į pamaldas. Čekoslovakas kun. Jozef Gazda, 41 m., suimtas už katekizmo pamokas, kurias davė savo giminaičiams ir jų draugams.

Čekų komunistų žurnalas nusiskundžia, kad yra labai sustiprinta antikomunistinė veikla Čekoslovakijoje. Kaltina už tai konservatyviuosius Vatikano sluoksnius.

Vatikanas labai nustebo, kai Jugoslavijos televizija parodė dokumentacinį filmą smarkiai puolantį a. a. kard. Alojzije Stepinac. Filmas vaizduoja kardinolą kaip nacių bendradarbį. Svarbiausia, kad tas filmas parodytas tuo metu, kai yra tiek daug kalbos Vatikane apie gerus santykius su Jugoslavijos valdžia.

Ukrainiečių katalikų organizacija siekianti patriarchalinio sosto ukrainiečiams katalikams, tvirtina, kad kard. Slipyj, vyriausias Ukrainiečių Katalikų Bendrijos arkivyskupas, nebuvo Vatikano atsiklaustas nei painformuotas apie 3 naujų ukrainiečių vyskupų paskyrimą.

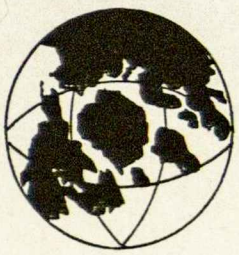

Anglijos ir Valijos vyskupai nutarė leisti atnašauti lotyniškąsias tridentinines laidotuvių Mišias, jei to tikintieji pageidauja. Šį sprendimą paskelbė kard. John Heenan. 1971 m. pop. Paulius VI buvo davęs leidimą retkartinėms tridentininėms Mišioms, su sąlyga, kad vietinis vyskupas tai leistų savo nuožiūra ir kad jokio susiskaldymo pavojaus nebūtų.

Į 11 įtakingiausių moderniosios krikščionybės mąstytojų tarpą išrinkti net šeši katalikai: kun. Hans Kueng, kun. Bernard Lonergan SJ, arkiv. Helder Camara, Rosemary Reuther ir kun. Andrew Greeley. Tą parinkimą atliko religinių leidinių redaktorių komisija, kurios vienas narys yra katalikas. Įtakingumo atžvilgiu moderniosios krikščionybės mąstytojai šitaip rikiuojasi: 1) dr. Jurgen Moltman, Vokietijos protestantas teologas; 2) kun. Hans Kueng; 3) James Gustafson, United Church of Christ teologas; 4) kun. Bernard Lonergan SJ, vienas žymiausių katalikų filosofų šiandieną; 5) dr. Billy Graham; 6) arkiv. Helder Camara; 7) metodistų vysk. Abel Muzorewa, negrų teisių gynėjas Rodezijoje; 8) Rosemary Reuther; 9) Vine Deloria, Amerikos indėnų vadovas; 10) kun. Andrew Greeley, sociologas; 11) David DuPlessis, sekmininkas.

Vieno elemento trūksta mūsų didingame ir nuostabiame ištobulintos ir trapios civilizacijos mechanizme, pareiškė pop. Paulius VI tikintiesiems audiencijos metu. Tai paaiškėja kai tas mechanizmas pasisako už ginklavimąsi ir už nežmoniškas gimimų mažinimo programas. Tas elementas yra religingumas: Dievo baimė, religinė gyvenimo samprata, Evangelijos įjungimas į žmonijos veiksmus istorijoje. Jis sutiko, kad yra daug pozityvių veiksnių, bandančių spręsti vis naujas problemas, tačiau taipgi yra veiksnių, kurie teikia klaidingus sprendimus ir stato pavojun visą žmonijos bendruomenę.

Bendrijos autoritetas glūdi ne vien popiežiaus ir vyskupų asmenyse ar tuose žmonėse, kuriuos jie delegavo, pareiškė anglas benediktinas vysk. Christo-

pher Butler, metinėje Thomas V. Moore paskaitoje, kurios tema šiais metais buvo "Autoritetas ir krikščioniškoji sąžinė". Jis aiškino, kad yra tam tikras autoritetas teologijos rimtame moksliškume, nežiūrint to, kad teologai nesudaro šventimais paremtos atskiros pakopos hierarchijoje. Taipgi autoritetas pasireiškia tėvuose savo vaikų atžvilgiu. Tas autoritetas krikščioniuose tėvuose yra dar ir tuo ypatingas, kad jis nėra vien natūralusis autoritetas, bet taipgi atstovauja Bendrijos autoritetą vaikams. Be to yra krikščionies mokytojo autoritetas, ir bendrai — autoritetas vyresniųjų jaunesniesiems. Šis neoficialusis autoritetas nesiriboja grynai praktiškais dalykais, bet apima ir krikščioniškosios doktrinos bei teologinio mokymo sritis. Nežiūrint nelaimingos termino vartosenos, "mokančioji Bendrija" II Vat. Santarybos šviesoje nėra vien tik popiežius ir vyskupai, o "mokomoji Bendrija" nėra vien visi kiti pakrikštytieji asmenys. Iš tikro kiekvienas Bendrijos narys — nuo popiežiaus iki mažiausio vaiko — priklauso mokomajai Bendrijai ir turi gauti pamokymų iš kitų Bendrijos narių. Taipgi kiekvienas narys, pasiekęs tam tikro subrendimo laipsnio, turi pareigą kuriuo nors metu kitus mokyti ir tuo būdu įsijungti į mokančiosios Bendrijos eiles. Subrendęs krikščionis turi visada prisiminti, kad autoritetas Bendrijoje yra išplauka dieviškojo autoriteto, įsikūnijusio Jėzuje Kristuje. Logiškai imant, šitokios prigimties autoritetas Bendrijoje reikalauja tokio tikinčiųjų klusnumo, koks būtų rodomas Kristui, o ne kokį reiktų rodyti žemiškam valdovui bei jo valdžios aparatui. Iš kitos pusės, popiežius ir vyskupai turi disciplinarinį autoritetą ant visų tikinčiųjų, kuris paeina iš bendruomenėje vienybės išlaikymo bei puoselėjimo reikalo Bendruomenė tik tada yra tikra, kai ji yra organizuota ir jos disciplinarinis autoritetas nukreiptas organizuotumo išlaikymo kryptimi. Šis vienijantis Bendrijos vadovybės vaidmuo turi taipgi ir doktrininį elementą, kuris išreiškiamas žodžiu "dogma". Dogma tad turi savo autoritetą krikščioniškajai sąžinei. Ir jeigu būtų klausiama kaip aš galiu tikėti dogmas, kurios iš savęs pačių manęs neįtikina, reiktų atsakyti, kad be tokio elemento Bendrija kaip tikinčiųjų bendruomenė negalėtų išsilaikyti ir todėl dogminis autoritetas ta prasme yra išplauka iš dieviškojo autoriteto, apsireiškiančio krikščionybės paslaptyje.

Anglikonų-katalikų tarptautinė teologinė komisija jau pradėjo svarstyti autoriteto Bendrijoje klausimą. Šiuose svarstymuose glūdi ir popiežiaus kaip Šv. Petro įpėdinio autoriteto bei neklaidingumo klausimas. Šio klausimo svarstymams užuomazga buvo padaryta jau 1970 metais Venecijoje, kai anglikonai ir katalikai teologai buvo paprašyti paruošti savo argumentus bei aiškinimus dabartiniams svarstymams. Abi pusės puikiausiai sutaria dėl šventraštinės ir istorinės vyskupystės kilmės ir pripažįsta visas pirmųjų amžių Bendrijos visuotines santarybas,

tačiau laikotarpyje po didžiosios Rytų-Vakarų skizmos aiškinimuose atsiranda nesutarimų, ypatingai popiežiaus vaidmens Bendrijoje atžvilgiu. Iki šiol ši teologinė komisija jau yra svarsčiusi ir pateikusi savo Bendrijų vadovybėms dokumentus su bendromis išvadomis apie Eucharistiją ir Kunigystę.

Jungtinių Tautų konferencija žmonijos gausėjimo klausimu, kuri vyko Bukarešte, Rumunijoje, susilaukė kitokių rezultatų nei konferencijos vadovai tikėjosi. Buvo pateiktas planas pabrėžiantis šeimos planavimą kaip pagrindinę priemonę išsigelbėti atsilikusiems kraštams iš skurdo. Tačiau tokiai minčiai Argentinos vadovaujamos pasipriešino visos P. Amerikos ir Afrikos valstybės kartu su Vatikano atstovais ir Raudonąja Kinija. Jų pagrindinis argumentas: visa eilė ekonominiai neišsivysčiusių kraštų turi daug žemės lobių, bet jų iškasimui bei panaudojimui reikia kapitalo. Jei tokios valstybės prašo iš turtingųjų valstybių pinigų, o vietoj pinigų susilaukia kontraceptyvinių vaistų bei gydytojų abortų darymui, tai reikalas neišsprendžiamas. Iš kitos pusės, juo labiau kraštas ekonominiai išsivystes, juo mažesnis gimimų skaičius. Taigi, svarbiausia, kad vargingiems kraštams būtų teikiama ekonominė parama ir maistas, o visa kita — savaime išsispręs.

Mišių liturgiia neturi būti grynai žmogaus kūrybingumo padarinys, bet turi kilti iš gyvojo Kristaus žodžio, pareiškė kun. Louis Bouyer, žymus prancūzų teologas, kalbėdamas Dvasiniame Institute, St. Paul mieste, Minnesotoje. Liturgiia dažnai yra suprantama ar paverčiama savos rūšies vaidinimu. Spontaniškumas bei savęs išraiška dažnai teikia labai siaurą religinį liturgijos interpretavimą.

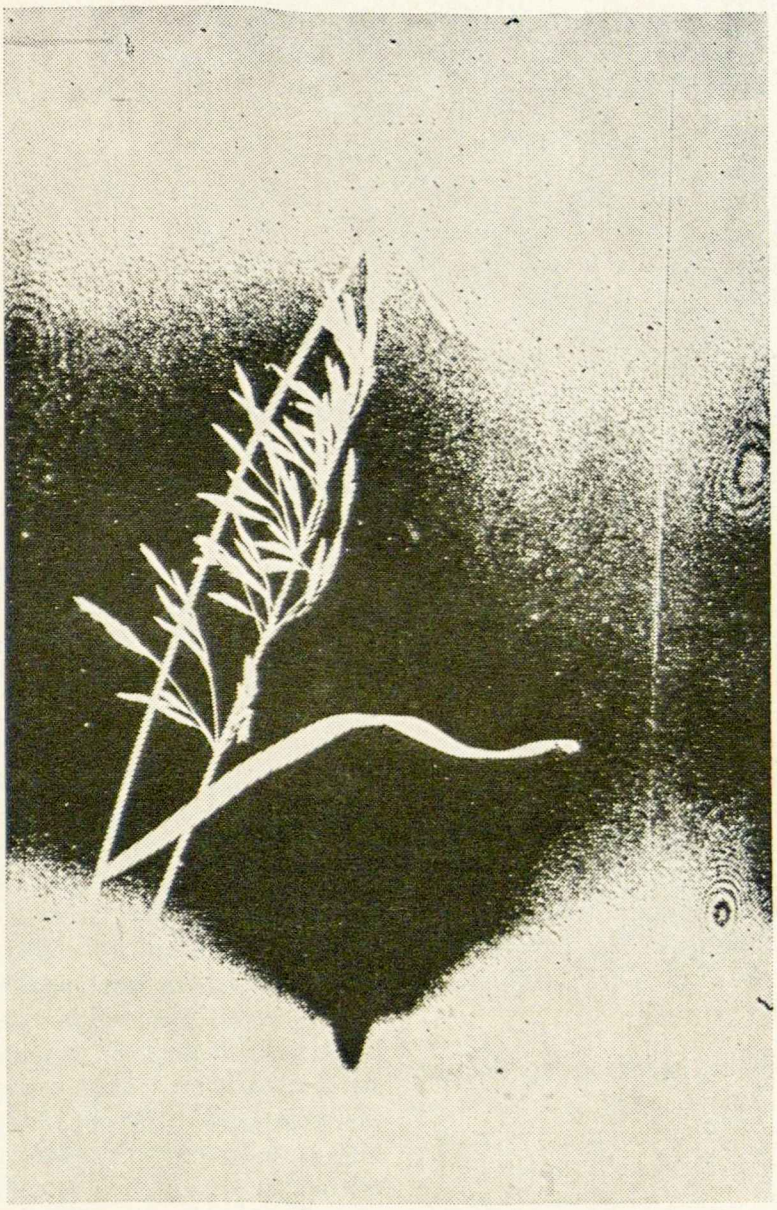

Krokuvos arkivyskupija patvirtino, kad Lenkijos komunistinė valdžia neseniai sunaikino arkivyskupijos katechetinio centro pastatą ir sustabdė tikinčiųjų šventkelionę, suorganizuotą palaimintojo Maksimilijono Kolbės mirties metinių proga.

Virš 3,000 britų gydytojų per šią vasarą jau pasirašė po moderniąja hipokratiškos priesaikos formule, pabrėžiančia ypatingai žmogiškosios gyvybės šventumą ir neliečiamumą. Žmogaus Gyvybę Gerbiančių Pasaulio Gydytojų Federacija, kuri buvo įsteigta Olandijoje šių metų gegužės mėnesį, šią priesaiką suredagavo ir kviečia visus pasaulio gydytojus po ja pasirašyti.

Jeronimo Jose Podesta, 54 m., yra vienas iš trijų Argentinoje pasmerktų nužudymui. Tuos pasmerkimus daro ir vykdo dešiniųjų kraštutiniųjų mirties komandos, naikinančios visus žymesnius krašto komunistus. Podesta yra buvęs katalikų vyskupas, kuris 1967 m. metė kunigystę, vedė ir tapo labai aršiu prokomunistu.

Krikščioniškasis išsilaisvinimas, pareiškė pop. Paulius VI audiencijos metu, pripažįsta žmogaus pražūtingą ir pasmerktą stovį, kuris palietė visus Adomo palikuonis po jo nuodėmės. Savo

kryžiaus auka ir prisikėlimu Kristus išlaisvino žmoniją iš mirties. kuri yra nuodėmė — atsiskyrimas nuo gyvybės šaltinio, Dievo. Kristus atėjo mus išlaisvinti, išvaduoti iš nuodėmingo stovio, ir sutaikyti su Tėvu. Tai yra tikrasis išlaisvinimas, nes išvaduoja mus iš savanaudiškumo, baimės ir tingumo retežių, ir tuo pačiu mums leidžia pajusti savo asmenišką laisvę bei atsakingumą socialinėje srityje.

Socialinė krikščioniškos laisvės vertė kyla iš paslaugos bei meilės, ir kristalizuojasi gyvenimu pašvęstu neteisybių naikinimui. Tačiau krikščioniškasis išsilaisvinimas neturi būti naudojamas politiniams tikslams, ir jokiu būdu negali būti pajungtas ideologijoms, kurios savo pagrindais skiriasi nuo krikščioniškos gyvenimo sampratos.

Kunigystės šventimų bei apaštališkos įpėdinystės studija, kurią atliko Tarptautinė Teologinė Komisija, vadovaujama kard. Šeper, jau baigta. Pasak Romos jėzuitų žurnalo "Civilta Cattolica", ši studija turėsianti daug įtakos ekumeniškam sąjūdžiui. Šeši pagrindiniai punktai, kuriuos komisija aptaria, yra: 1) Bendrijos apaštališkumas ir bendroji kunigystė; 2) Bendrijos apaštališkumo tikrasis pagrindas 3) Apaštalai ir apaštališkoji įpėdinystė; 4) Dvasinis apaštališkosios įpėdinystės aspektas; 5) Apatšališkoji įpėdinystė ir jos perdavimas; 6) Elementai, kuriais reikia remtis vertinant nekatalikiškąjį dvasinį aptaranvimą. Dokumente pabrėžiama tradicinė Katalikų Bendrijos pozicija, kad apaštališkoji įpėdinystė teikiama šventimais, kaip jie buvo teikiami nuo pat Bendrijos gyvenimo pradžios. Tuos šventimus teikia pagal Bendrijos tikėjimą tie asmenys, kurie turi jiems suteiktąją galią, plaukiančią iš tų pačių šventimų, perteiktų nuo apaštalų nenutrauktu tęstinumu. Anot "Civilta Cattolica", pagal šį aptarimą Kat. Bendrija ir tegalėsianti vertinti kitų krikščionių Bendrijų Kunigystės šventimus. Ortodoksų Bendrijos atžvilgiu jokių problemų tuo reikalu nėra. Anglikonų Bendrija yra pasilaikiusi rankų uždėjimo tradiciją, nors to veiksmo reikšmės interpretavimas yra įvairavęs šimtmečių bėgyje. Kitos krikščioniškosios Bendrijos, anot Teologinės Komisijos dokumento, irgi turi kai kurie priklauso Kristaus Bendrijos apaštališkumui. Dokumente primenama, kad krikščioniškų Bendrijų vienybė turi būti sprendžiama ne juridiniu ar administraciniu požiūriu, bet sakramentiniu.

Tartpautinė Teologinė Komisija, iš viso turinti 30 narių, šiuo metu baigė savo 5 metų kadenciją. Pop. Paulius VI 13 narių (jų tarpe kun. Walter Burghardt SJ ir kun. Barnabas Ahern CP) paliko antrajam 5 metų terminui, o likusieji (kurių tarpe yra kun. Bernard Lonergan SJ, kun. Karl Rahner SJ ir kun. Henri de Lubac SJ) nebebuvo pakviesti. Jų vieton paskirti šie nauji nariai: kun. Gustave Martelet, prancūzas, dogmatinės teologijos profesorius Lyons seminarijoje; kun. Raniero Cantalamessa, italas, patristikas profesorius Milano katalikiškajame universitete; kun. Juan Alfaro SJ, ispanas, dogmatinės teologijos profesorius Šv. Greforiaus universitete Romoje; kun. Jan Walgrave OP, belgas, fundamentalinės teologijos profesorius Louvain universitete; kun. Karl Lehmann, vokietis, dogmatiės teologijos specialistas; kun. Catalino Arevalo SJ, filipinietis, Manilos universiteto teologijos profesorius; kun. Georges Saber maronitų apeigų vienuolis, atstovaująs rytų apeigų teologiją; kun. Vincent Mulago, afrikietis, Louvianum universiteto profesorius Zairijoj; kun. Anto Strle, jugoslavas, dogmatinės teologijos žinovas iš Ljubljanos; kun. Otto Semmelroh SJ, vokietis, fundamentalinės teologijos profeso-

rius; kun. Wilhelm Ernst, moralinės teologijos žinovas iš Rytų Vokietijos; kun. Edouard Hamel SJ, kanadietis, moralinės teologijos profesorius Šv. Gregoriaus universitete Romoje; kun. Jean-Marie Tillard, OP, kanadietis, dogmatinės ir ekumeninės teologijos profesorius Montrealyje; kun. Boguhlav Inleder, lenkas, moralinės teologijos profesorius Varšuvos seminarijoje; kun. John Mahoney SJ, škotas, moralinės teologijos profesorius Anglijoje; ir kun. Bonaventure Kloppenburg OFM, dogmatinės ir ekumeninės teologijos profesorius Brazilijoje. Naujan sąstatan įtraukta daugiau jaunesnių teologų, o taipgi padidintas moralinės teologijos specialistų skaičius ir sumažintas dogmatinės. Tai padaryta sąmoningai, nes sekantis komisijos darbas — morališkumo kriterijų svarstymas. Iki šiol komisija labai daug padėjo pasaulio vyskupams, Vatikano kurijai ir pačiam popiežiui Pauliui VI, spręsdama įvairius teologinius klausimus, kurie nėra žinomi bendrajai publikai, nes atliekami siaurame žinovų ratelyje.

Katalikų pirmasis pokalbis su tradicinėmis Afrikos religijomis įvyko Kampala mieste, Ugandoje. Dalyvavo atstovai iš Kenijos, Ganos, Malasi, Tanzanijos, Ugandos, Zambijos, Rodezijos ir P. Afrikos. Pokalbį surengė Vatikano sekretoriatas nekrikščioniškoms religijoms.

JAV episkopalų (anglikonų) vyskupų pirmininkas vysk. John M. Allin pareiškė, kad keturi episkopalai vyskupai, kurie įšventino kunigėmis 11 moterų, pasielgė prieš savo Bendrijos įstatymus ir todėl tie šventimai suteikti neleistinai ir, greičiausia, neteisėtai. Šventimus leistinai gali teikti vyskupas tik savo teritorijoje ir savo teritorijos kandidatams. Šiuo atveju visi keturi vyskupai (kurių trys jau pareigų yra atsisakę) šventimus teikė svetimoje vyskupijoje be vietos vyskupo leidimo ir prieštaravo bendram episkopalų įstatymui, draudžiančiam kunigais šventinti moteris.

Idi Amin, muzulmonas Ugandos prezidentas, įteikė arkivyskupui Emmanuel Nsubuga milijono šilingų čekį (apie $143,000) kaip valdžios auką statomai tautinei Ugandos katalikų kankinių šventovei Namugongo vietovėje.

Katalikų pasaulyje dabar yra 659 milijonai, pagal britų statistiko kun. James Forrestall apskaičiavimus. Tai maždaug 109 milijonais daugiau nei 1960 metais. Tačiau kunigų proporcija mažėja: 1965 m. visame pasaulyje buvo 425,000 kunigų, o dabar 418,400.

Vatikano radijo komentaruose buvo pareikšta, kad kai kurios valstybės privalo rūpintis gimimų skaičiaus sumažinimu, bet tai turi būti atliekama gerbiant vedusiųjų teises bei moralinius ir religinius piliečių įsitikinimus.

"Civilta Cattolica", jėzuitų žurnalas Romoje, įsidėjo kun. Giovanni Rulli SJ straipsnį, kuriame tvirtinama, jog Čekoslovakijoje vėl pradeda siaubti stalinistinis katalikų persekiojimo teroras.

Sovietai nepaprastai sustiprino religinį persekiojimą Čekoslovakijoje ir Lietuvoje. Tai praneša Austrijos žinių agentūra. Bandomas sužlugdyti katalikiškasis pogrindis ir prievarta įgyvendinamos komunistinės ceremonijos, užimančios Krikšto, Sutvirtinimo, Santuokos ir laidotuvių katalikiškas apeigas.

Anglijos konstitucijoje padarytas pakeitimas su karalienės pritarimu, kuris dabar leidžia lordu kancleriu tapti katalikų. Vieninteli vieta, kurios pagal konstituciją katalikas dar negali užimti — tai karališkas sostas.

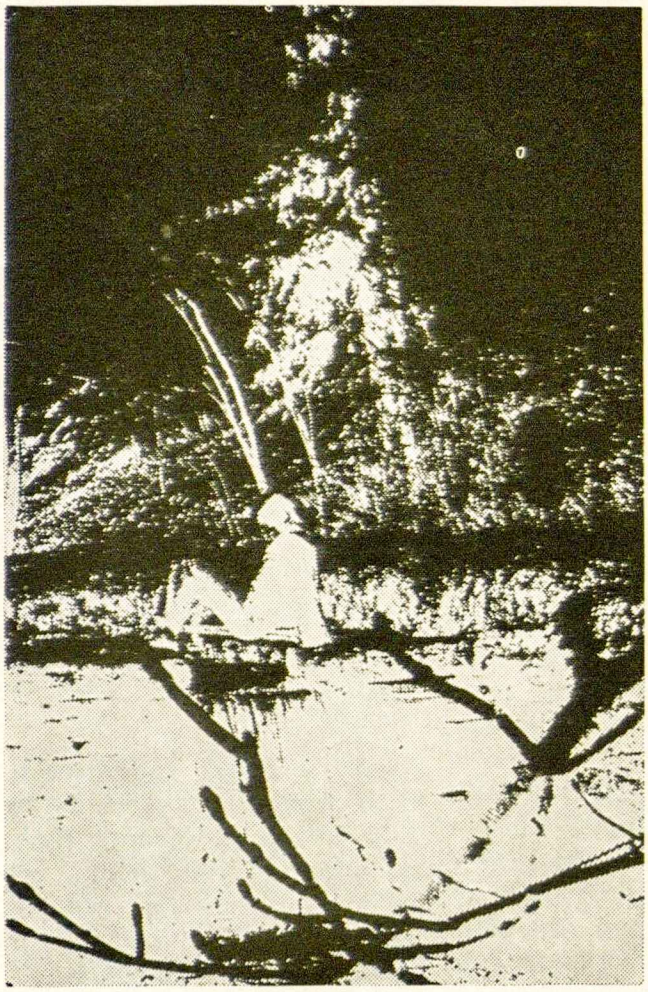

Jokia klaidinga teorija, pažiūros ar nuomonė ilgesnio laiko bėgyje negali suteikti naudos. Nieko, manau, nėra neišmintingesnio kaip piršimas ar priėmimas teorijos vien todėl, kad ji nauja. Vienu dalyku mes galime būti tikri: neužilgo ji bus pasenusi. Tai, žinoma, nesvarbu drabužių ar skalbimo miltelių atžvilgiu, nes skalbimo milteliai suvartojami, o drabužiai — sunešiojami. Bet šiame šimtmetyje jau turėjome net tris "naujas teologijas". dvi Anglijoje ir vieną Prancūzijoje. Žinoma, yra požiūris, kuriuo vieno amžiaus ir vienos vietovės teologija turi skirtis nuo kitos. Į skirtingus žmones turi būti kalbama skirtingais būdais, kad suprastų ir matytų visa tai esant svarbiu dalyku jiems. Tačiau kietasis krikščioniškosios tiesos riešutas visada pasilieka tas pats kiekviename amžiuje ir kiekvienoje aplinkoje. Jis nėra naujas, bet pastovus. Nors jis turi nepaprastą galią kreiptis į žmones ten kur jie yra, kartais jis turi jiems taipgi pa-

Pasaulis

E. L. Mascall

rodyti, kad jie stovi klaidingoje vietoje, arba, kad vieta, kurioje stovi, nėra ten kur jie mano ją esant. Išlaikyti tikėjimą visame pilnume ir tuo pačiu išreikšti jį to meto terminais tada nėra lengva. Ir šiandien gal būt tai yra dar sunkiau nei kada. Tačiau kiekviename amžiuje Bendrija, besi-

dorodama su šia užduotimi, kaip tik ir įgyja naują savo tikėjimo supratimą bei įžvelgia jame slypinčias naujas implikacijas. Todėl tikėjimo "ortodoksiškumas" nereiškia užkietėjimą ir negyvumą, bet veikiau nepaprastą gaiviškumą bei pritaikomumą. Žodis "tradiciška" nereiškia, kad tai yra šio ar ano šimtmečio dalykas, bet kad tai tinka visiems laikams. Ir mes galime būti tikri, kad teologija, kuri bando labiau atitikti laiko madą negu tiesą, neturės nei teisės nei galios įtakoti savojo meto pasaulį. Visa ką ji galės — tai laimėti pasaulio pašaipią toleranciją su sąlyga, kad nebandys keisti pasaulio susidarytų sampratų apie save.

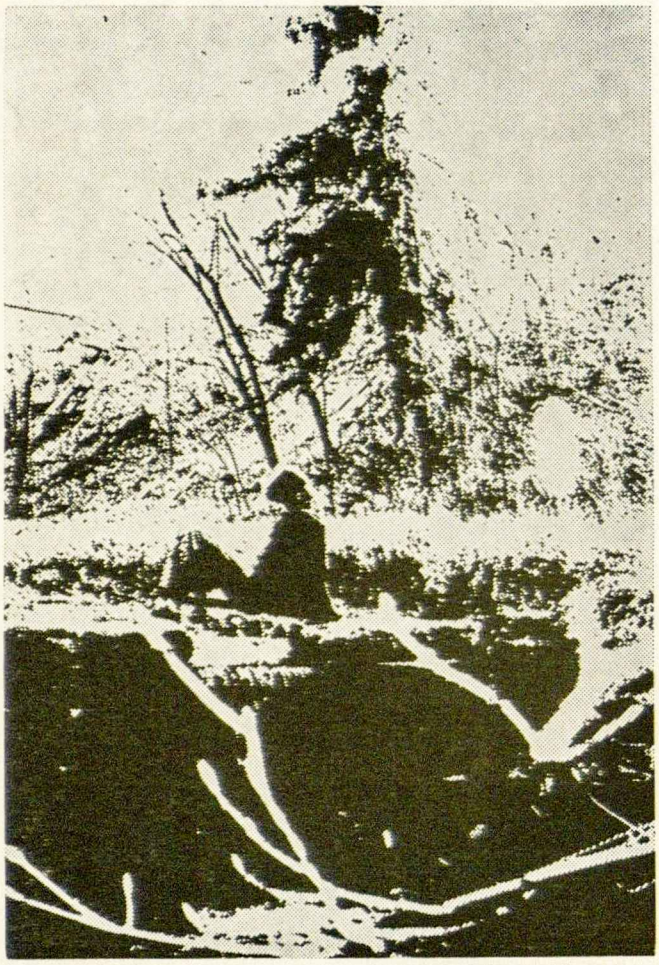

Sakydamas, kad dabartinis mūsų amžius yra radikaliai supasaulietintas, aš noriu pabrėžti, kad nesvarbu kokios mūsų religinių puošmenų nuotrupos pasilieka mūsų tautiniame gyvenime — žuvusių minėjimai, vestuvės — didžioji vyrų ir moterų dalis šiandieną tvarko savo gyvenimą prielaida, kad vienintelės tikrovės, su ku-

be Dievo

riomis reikia skaitytis, yra tos, kurias apčiuopia savo pojūčiais per tą trumpą laiką nuo savo atsiradimo motinos įsčiose iki mirties ant greitkelio ar ligoninės lovoje. Tai su savim nešasi dvi pasėkas: pirma, kad po mirties nieko daugiau nėra kuo turėtume rūpintis —nei dangaus, nei pra-

garo, nei skaistyklos; antra, kad šiame gyvenime, išskyrus tai kas jame yra, nieku kitu nereikia rūpintis — nei Dievu, nei angelais, nei piktosiomis dvasiomis, nei malda, nei malone, nei šventumu. Taip vyksta trijų tiesų rūdijimas, kurias 18 š. filosofas Emanuelis Kantas pripažino religijos pagrindais: tikėjimas į žmogaus laisvę, į Dievą ir į nemirtingumą. Pirmiausia palieskime tikėjimą į žmogaus laisvę, kuris yra žmogaus atsakomingumo pagrindas. Būtų visai klaidinga manyti, jog mokslininkai neurofiziologijos ir kibernetikos srityse įrodė, kad žmogus, o ypatingai žmogaus smegenys, yra niekas daugiau kaip tik puiki mašina. Simpoziumas "Protai ir Mašinos" parodo kiek maža sutarimo toje srityje.1 Būtų lygiai klaidinga manyti, jog psichologų tyrinėjimai įrodė, kad žmogaus veiksmai yra tik pasąmoningosios ir nesąmoningosios žmogaus smegenų dalies padariniai. Psichologų nuomonės labai skiriasi tuo klausimu. O tie, kurie tokios nuomonės laikosi, turi vieni kitiems prieštaraujančias ir viena kitą panaikinančias teorijas apie tai kaip šis gilusis žmogaus determinizmas veikia. Iš kitos pusės, mes negalime tik numoti ranka ar nubraukti rimtus neurofiziologijos bei psichologijos laimėjimus. Juo daugiau sužinome apie savo ribotumą, juo sėkmingiau galime planuoti savo veiksmus. Ir vėl — būtų neteisu ir nesąmonė kaltinti mokslininkus už pastoviai kylantį nusikaltimų skaičių bendruomenėje. Vis dėlto, yra tiesa, kad tikėjimas į tikrąją laisvę, t. y. tikėjimas, kad esame laisvi kontroliuoti ir pakreipti savo veiksmus norima linkme, didžiumoje yra dingęs, o su juo ir atsakomingumas. Jo vietoje atsirado tikėjimas į pasileidimą, t. y. tikėjimas, kad moraliai mes esame nekalti, jei nesitikrinę sekame kiekvieną savo impulsą, manydami, kad esame visiškai bejėgiai kaip nors kitaip pasielgti. Ir, aišku, jei nesame laisvi kontroliuoti savo elgesį, negalime būti laikomi atsakingais nei prieš Dievą, nei prieš žmogų. Mes negalime nei būti kaltinami už blogą elgesį, nei giriami už gerą.

Viso to pasėkos gali būti tikrai bauginančios. Jei mes esame tik mašinos, tai mes turime tikėtis, kad būsime naudojami kaip mašinos. Jau buvo užsiminta, kad netrukus žmonių smegenyse bus įstatomi elektrodai prijungti prie radijo priimtuvų, taip kad jų emocijos bei elgesys būtų nustatomi mokslinio elito siunčiamais signalais.2 (Kas atsitiktų, jei šis mokslinis elitas rastų save superelito kontrolėj, yra įdomi mąstymo medžiaga). Tačiau čia nevieta man nagrinėti tokias galimybes, nei smaguriauti vyresniųjų pomėgiu apverkti jaunųjų pasileidimą. Aš tik noriu atkreipti dėmesį į nepaprastai didelį trūkumą tikros laisvės ir atsakomybės visose mūsų bendruomenės srityse. Jaunieji piauna tai ką jų tėvai pasėjo.

Tikėjimo į Dievą nykimas nemažiau ryškus, tik mažiau ką stebintų, jei ne paprotys moralę ir religiją ne tik intymiai jungti, bet ir sutapatinti. Kai mes žvelgiame į viduramžių barbariškumą, esame linkę sakyti, kad žmonės, kurie taip elgėsi, tikriausiai į Dievą netikėjo; ir kai šiuo metu matome savęs atsižadantį ateistų ir agnostikų darbą kitų žmonių gerovei, esame linkę sakyti, kad taip besielgią žmonės tikriausiai yra pasąmonėje krikščionys, arba užsimaskavę tikintieji. Retai mums ateina į galvą mintis pripažinti, kad žmonės gali tikėti vieną dalyką, o daryti kitą, nes mes, kaip jau anksčiau minėjau, esame praradę tikrąjį tikėjimą į žmogaus laisvę. Mes lygiai negalime pripažinti, kad protiniai sveiko žmogaus elgesys gali nesiderinti su jo įsitikinimais, kaip negalime pripažinti, kad gerai veikiąs skaitytuvas, gavęs atitinkamus davinius, gali duoti klaidingą atsakymą. Tačiau aš raginčiau kiek galima visus pripažinti tą tikrai nuoširdaus netikėjimo plotą mūsų bendraamžiuose šiandieną. Jei mes to nedarysime, stokosime pagarbos ir jų protingumui ir

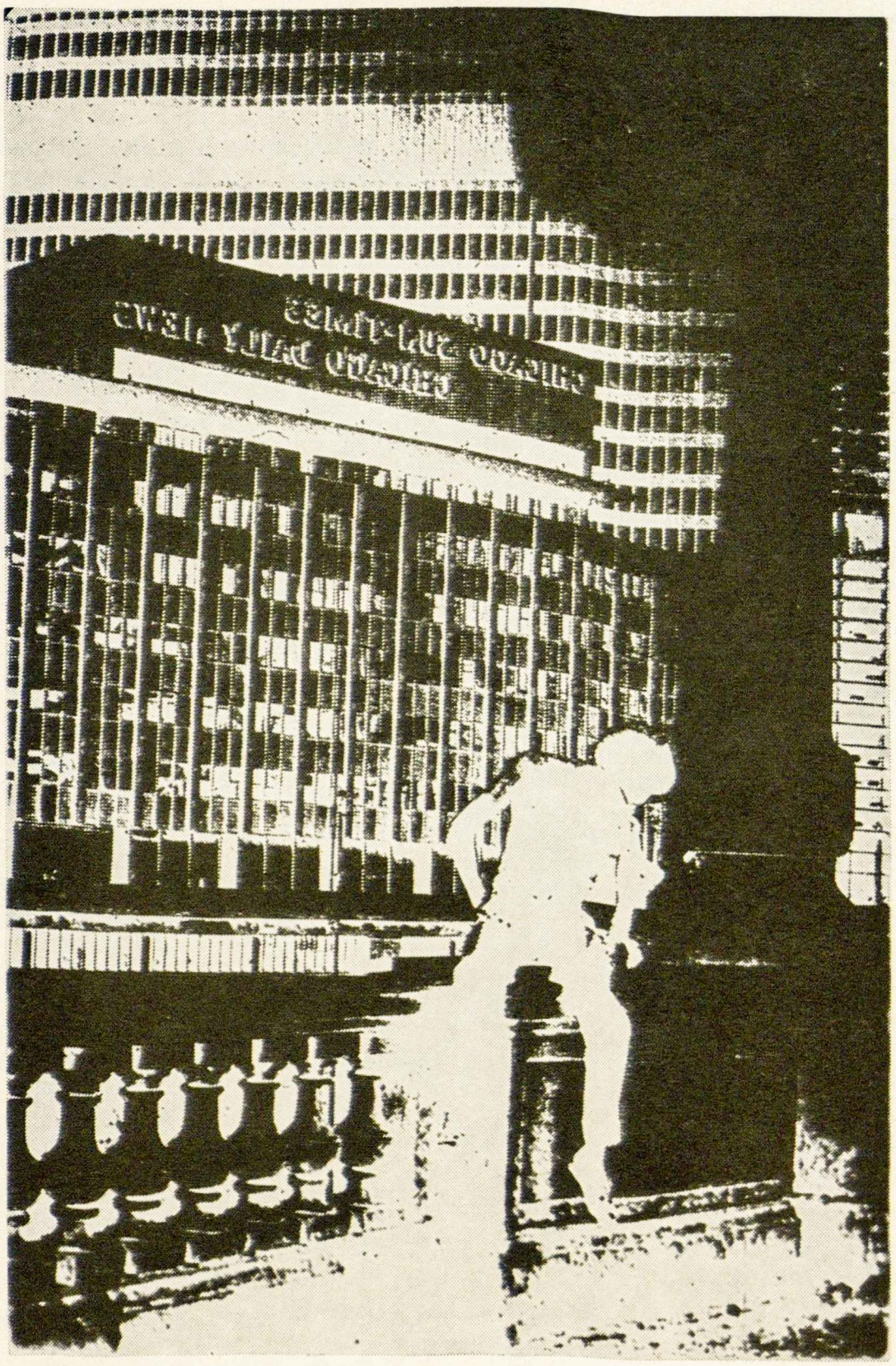

jų nuoširdumui, slėpdami savo galvas smėlyje ir pasirinkdami visiškai klaidingą strategiją šiai situacijai. Niekas, aišku, negali mumyse, tikinčiuose, ištrinti įsitikinimą, kad Dievas tikrai darbuojasi, taip sakant "anoniminiai", net protuose ir gyvenimuose tų, kurie juo netiki. Tačiau mes negalime tuos netikinčiuosius erzinti, atsisakydami rimtai priimti jų netikėjimą.

Praradimas tikėjimo nemirtingumu yra lygiai taip pat nenuginčijamas. Mums yra siūloma į tai žiūrėti kaip į nesvarbų

dalyką arba kaip į palaimą. Mokslinė technologija ir viskuo žmogų aprūpinąs valstybinis paternalizmas yra davę tiek daug įvairių akinančių medžiaginių ir kultūrinių pasitenkinimų šiame gyvenime, kad mes retai ir pagalvojame, išskyrus tada kai jau nebegalime išsisukti, jog šis gyvenimas kiekvienam iš mūsų pasibaigs. Vis dėlto, mirties faktas mums atsistoja prieš akis. Ir tai yra daug pasakantis dalykas, kai retas iš mūsų gali šią mintį pakelti ramiai ir indiferentiškai kaip vieną iš daugelio — jei ir paskutinį — šio gyvenimo faktų. Šuo ar net bezdžionė priima tai kaip neišvengiamybę. Aiškiai jų patirtyje nėra nieko kas jiems primintų, jog jie yra padaryti dar ir kitam — ne tik šio pasaulio gyvenimui. Subrendęs krikščionis yra pasiruošęs su Šv. Pauliumi "iškeliauti" ir būti su Kristumi", nes jis žino, kad tai yra "daug geriau". (Fil. 1:23) Primityvusis žmogus yra patenkintas savo būsimąja kelione pas protėvius, nes jis tiki, kad yra protėviai, pas kuriuos gali eiti. Tačiau supasaulėjęs žmogus, plėšomas tarp dviejų jėgų, turi išrasti įvairiausius pakaitalus savo nuraminimui. Iš vienos jis supasaulietintos aplinkos yra pripratintas galvoti ir gyventi tarsi visi žmogaus norai ir troškimai yra apriboti šiuo pasauliu, tarsi jis savyje neturi nei norų, nei išteklių prašokančių pasaulio ribas. Iš kitos pusės, jame yra giliai įsišaknijęs instinktas — vienas iš tų dalykų, kuris jį išskiria iš žemesniųjų gyvūnų — kad jo galutinis likimas ir pasitenkinimas glūdi kitur. Kokius pakaitalus tada gali jis sukombinuoti? Pats aiškiausias — savo nerimą taip kontroliuoti, kad nepažeistų savo jausmų: kurti iliuzinę atmosferą, kad mirties nėra. Šis metodas yra puikiai pavaizduotas Evelyn Waugh knygoje "The Loved One", aprašant Kalifornijos laidotuvių namus. Lavonas, puikiai kosmetikos specialistų atstatytas į gyvo žmogaus pavidalą, yra pasodinamas natūralioje sėdinčio žmogaus pozicijoje ant fotelio, tarsi kokiose savo draugams ir giminėms suruoštose vaišėse. Mažiau kainuojąs ir todėl dažnesnis apsisaugojimo būdas — visiškai pamiršti apie tokį dalyką kaip mirtis, ir stumti nuo savęs tą blogio dieną kuo toliau. Yra apsakymas apie kariuomenėn pašauktą naujoką, kuris, kai buvo užklaustas apie savo religiją, pasako, kad yra metuselahitas. Į tolimesnį teiravimąsi apie savo sektos įstikinimus jis atsako: "Mūsų tikėjimas yra gyventi kiek galima ilgiau". Tada seržantas visai su pagrindu jį užklausia, kodėl jis stoja kariuomenėn. Nesvarbu kiek neprisipažintas yra metuselahizmas, esu tikras, kad tai daugelio mūsų bendralaikių tikėjimas. Vis dėlto, anksčiau ar vėliau kiekvienam lemtingoji diena ateina.

Bet iš paskos visad girdžiu..... ....
Artėjančią karietą laiko.....
Antai, prieš mūs akis.....
Didžiuliai amžinybės plotai draikos.[3]....

Saulutė leidžias, kad ir vėlei prisikeltų, ...
Tačiau kai mūs gyvenimo trumpa diena pralėks,
Tik nesibaigianti naktis drybsoti liks.[4]

Vieną naktį ar kitą bus
Baltasis sodininkas pas mus,
O gėlės surinktos — negyvos, Jazmine.[5]

Sofistikuotesnis būdas apeiti fizinės mirties faktą pateikiamas tų mokslinių humanistų, kurie individo gyvybės tąsą pakeičia žmonijos gyvenimo tąsa. Vienas iš žymesnių to pavyzdžių yra dr. C. H. Waddington knyga "The Ethical Animal". Jo argumento svoris remiasi grynai jo rašymo įpročiu apie suasmenintą abstrakciją vadinamą "žmogumi". Žinoma, jokios žalos nedaro žodžio "žmogus" naudojimas kolektyvine prasme, jeigu mes prisimename, kad jis reiškia tą patį kaip "žmonės". Waddington, tačiau, tą žodį

naudoja tarsi jis reikštų kažkokį amžiais egzistuojantį žmogų, kuris vienu metu gali kentėti nedateklį, ligas bei nepatogumus, tačiau gali būti pilnai už tą vargą kompensuotas turtingu bei maloniu gyvenimu po kelių šimtmečių. "Žmogus" — ar tai būtų akmens amžiaus, ar 19-to šimtmečio europietis, ar 20-to šimtmečio indietis, gali būti alkanas, ligonis ir nelaimingas, bet 21-mo ar 22-ro šimtmečio moksliniame rojuje jis ilsėsis minkščiausias ir patogiausias lovas atstojančioje technologijoje. Vis dėlto, reikia pabrėžti, kad šie du skirtingų laikų žmonės nėra

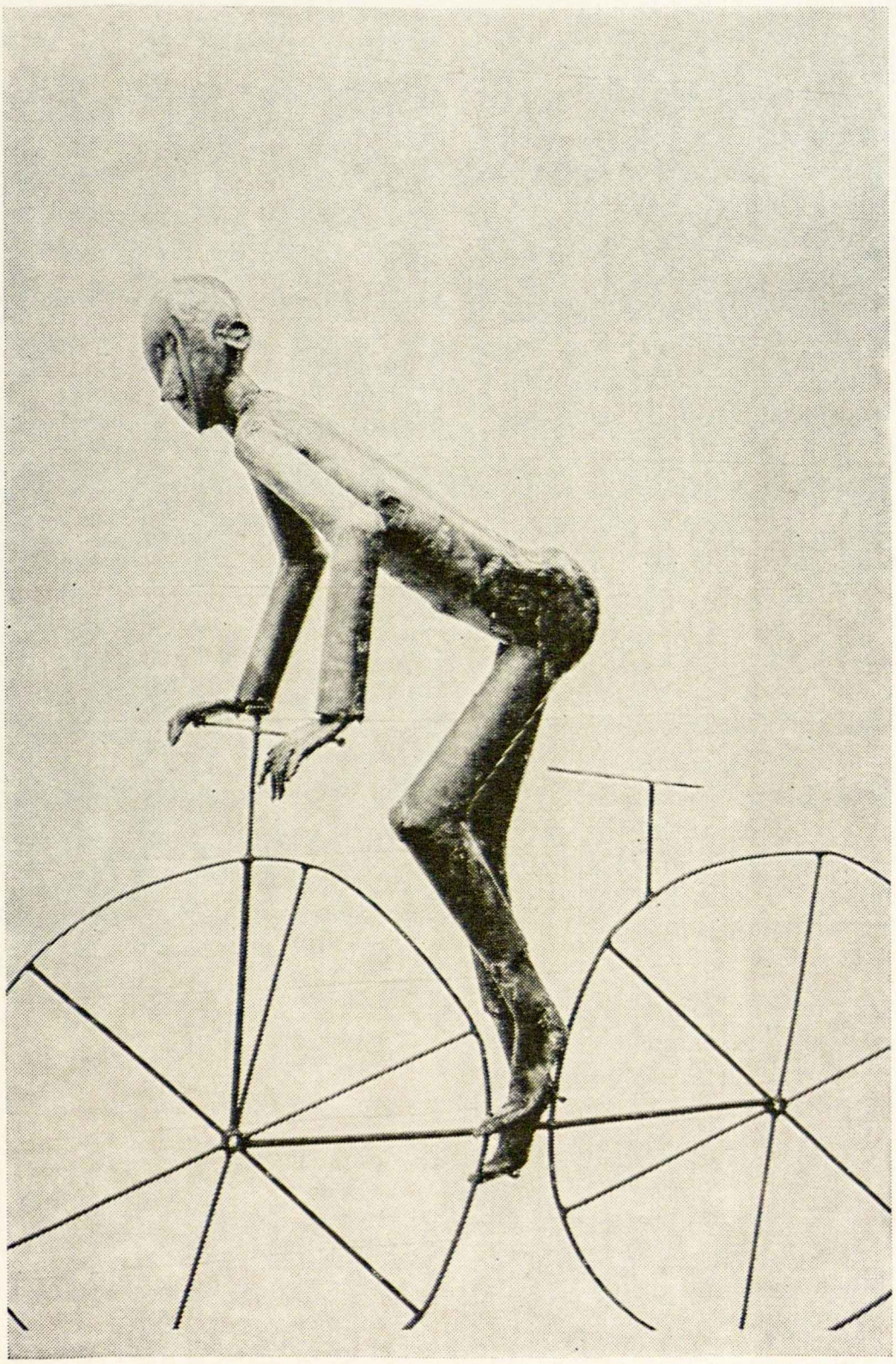

vienas ir tas pats "žmogus". Aišku, yra teologinė žmogaus samprata, pagal kurią visi esame vienas žmogus Adome ir Kristuje, tačiau tokios prasmės mokslinis humanistas nepriims. Tik individualūs žmonės gimsta, dirba, vargsta, džiaugiasi, myli pyksta ir, galų gale — miršta. Jokia romantiška kalba apie vystymosi vyksmą ir garbingą žmonijos ateitį — "žmonių kaip dievų" — šio fakto paneigti negali. Religijai prikišama, kad ji guodžia žemės varguose paskendusius žmones, žadėdama visokias gėrybes danguje po mirties. Tačiau mokslinis humanizmas bando tuos pačius žmones guosti tvirtinimais, kad jų palikuonys turės visokiausių gėrybių ateityje šioje žemėje. Tai labai šaltas suraminimas. Daug realistiškesnis tuo atžvilgiu marksizmas. jo patrauklumas Azijos ir Afrikos atgimstančioms tautoms remiasi viltimi (nesvarbu, kad ir visai neįgyvendinama) sukursiamo rojaus žemėje dar mūsų gyvenimo laikotarpyje. Kiekvienu atveju nėra jokio grynai mokslinio pagrindo teigti, kad žmonija turės net ir amžiną ateitį. Žmogus iki šiol tiktai buvo labai sėkmingas, bet tai nereiškia, kad ta sekmė būtinai turėtų tęstis. Ar branduolinė bomba, ar nesukontroliuojamas virusas, ar saulės suliepsnojimas, ar svetimų organizmų invazija iš erdvės, ar grynai žmogaus vaisingumo nuosmūkis —yra visiškai rimti pavojai, kuriuos ir mokslininkai vargiai įveiktų. Taigi, dažnai moksliniai humanistai, o ne krikščionys papildo nepagrįsto sapnavimo nuodėmę.

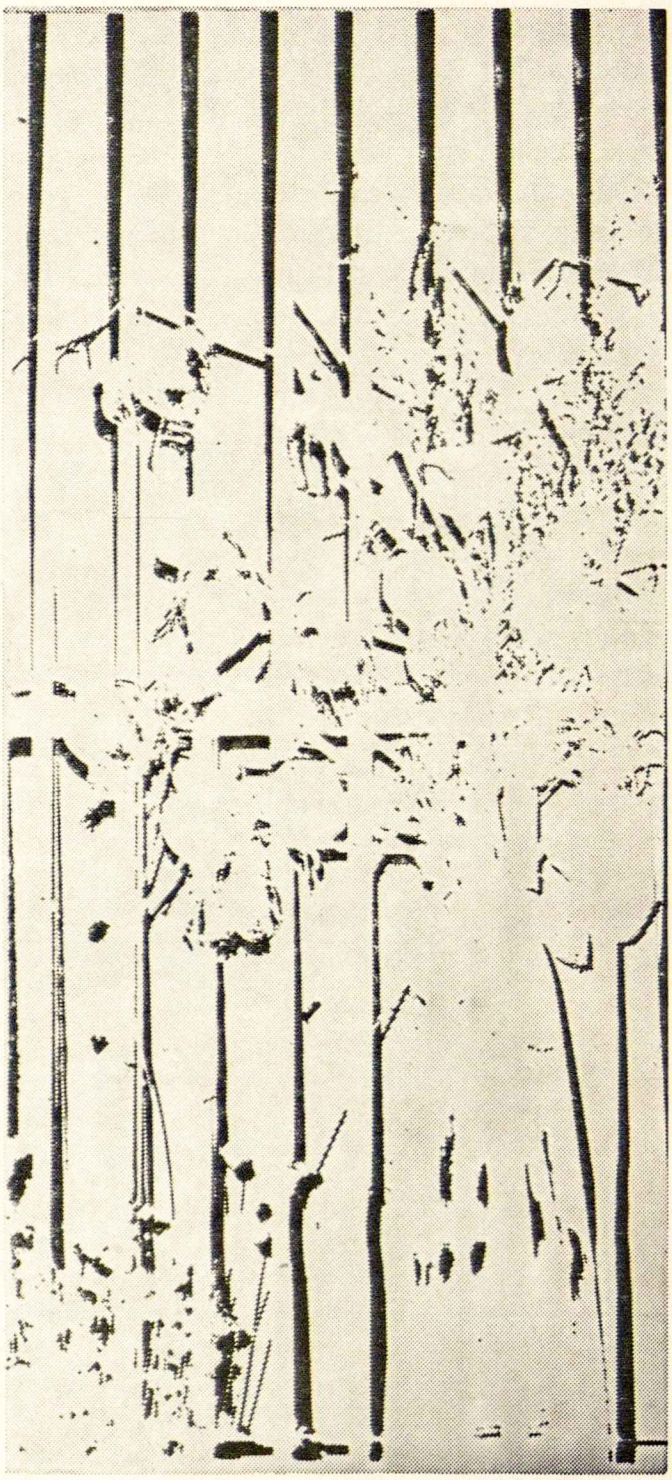

Tikėjimas žmogaus laisve ir atsakomybe, tikėjimas visa prašokančiu Dievu, tikėjimas žmogaus pomirtine gyvybe — tai ne visa religija, bet tai pagrindiniai istoriškosios krikščionybės elementai. Jie buvo giliai įsiskverbę tos civilizacijos šaknyse, kurion mes, europiečiai, gimėme. Dabar, jei nedingę, tai yra labai susilpnėję, o jei mes to nematome — esame atsisakę atmerkti akis faktams.

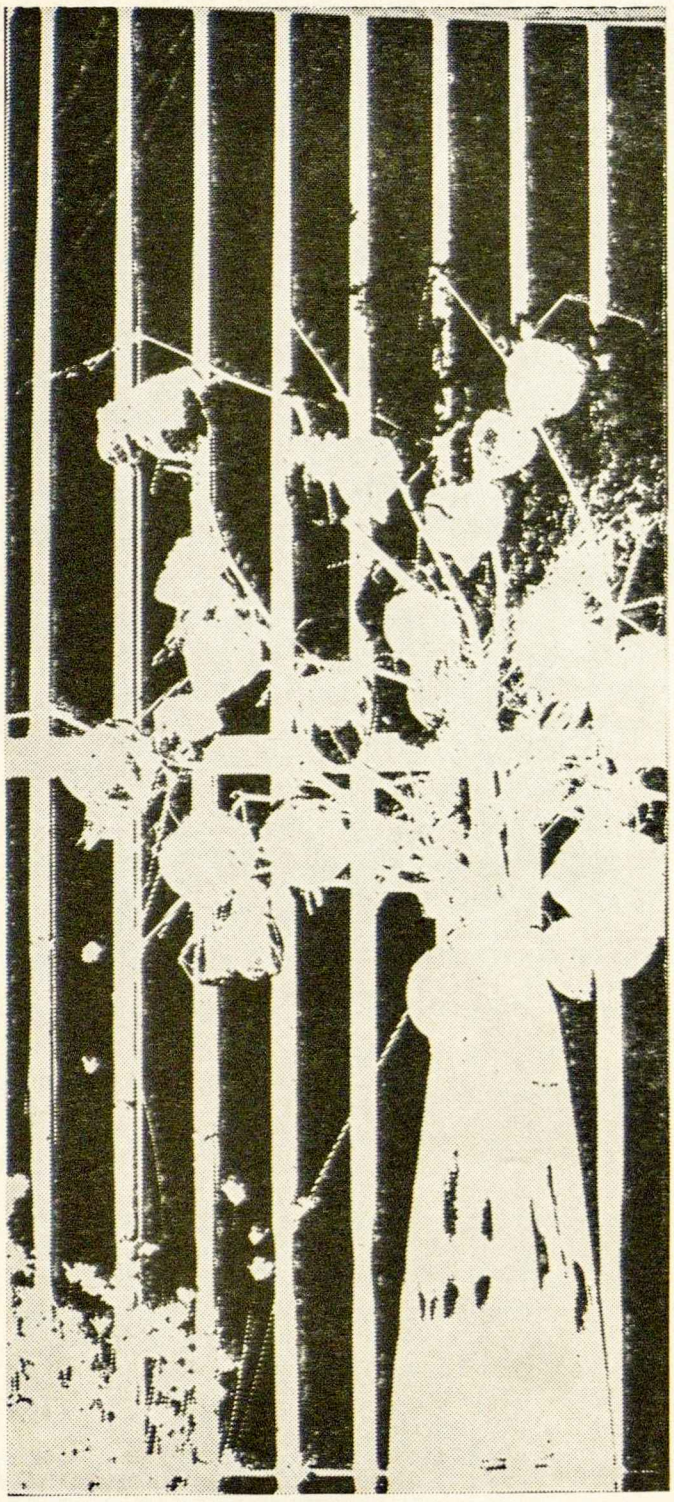

Ką aš noriu pabrėžti yra štai kas: palyginus su krikščionybės istoriniu tikėjimu, mums siūlomas mokslinio humanizmo pasaulis yra apribotas, apskurdintas ir visiškai nepajėgus patenkinti mūsų tikruosius poreikius bei troškimus. Viso to aišku nepakaks įrodyti, kad krikščioniškasis požiūris yra teisingas, o pasaulietiškasis — klaidingas. Vis dėlto, tai turi būti pabrėžta vien dėl paprasčiausios priežasties, kad daugumas mūsų laiko žmonių yra pripūsti miglų apie krikščionišką jį pasaulėvaizdį, kad jis esąs pilkas beprasmis, nevertas domėsio, o pasaulietiškasis pasaulėvaizdis išlaisvinąs bei patenkinąs žmogų, ar bent duodąs konkrečių įdėto darbo vaisių. Viso to priežastys yra painios ir paslaptingos. Painiausias faktas, kad daugelis krikščionių patys savo elgesiu sudaro vaizdą, kad jų religija yra pilka ir ankšta. Tai, aš manau, daugiausia yra dėlto, kad jie patys yra labiau užsikrėtę aplinkoje esančia pasaulietiškumo atmosfera nei kiti ar jie patys mano. Jei taip, tai siūlymas krikščionims tapti visiškai pasaulietiškais yra tas pats kaip bandymas pagydyti alkoholiką vis didesniais alkoholio kiekiais.

Dabar žvilgtelėkime į žmogiškosios egzistencijos didingumą ir grožį, kaip jis suprantamas tikrosios krikščionybės. Pirmiausia, tai jos nepaprasta apimtis ir turtingumas. Sekuliarizmui kiekvieno žmogaus pasaulis yra apribotas trumpu gyvenimo tarpsniu nuo gimimo iki mirties, tuo erdvės šmoteliu bei gyventojais, su kuriais jis gali turėti ryšį savo gyvenimo metu. Žinoma, čia galima rasti visa eilė žavesio vertų dalykų bei praturtinančių ir žmogų papildančių patirčių. Joks krikščionis neturėtų manyti, kad jis yra pašauktas garbinti Dievą dieviškųjų kūrinių atmetimo sąskaiton. Vis dėlto, žemiškojo žmogaus gyvenimo pasaulis yra labai apribotas ir nepaprastai greit prabėgs. Tiesa, kad daugelis mūsų esame apakinti erdvės kelionių galimybėmis, tačiau mes netu-

rime leistis apsvaiginami ilgų distancijų. Be abejo mes teisingai elgiamės stebėdamiesi žmogaus išradingumu, patvarumu ir drąsa įgyvendinant šiuos dalykus. Tačiau ar kartais mes nepasiduodam naujoviškumo bei didybės burtams? Manyčiau, kad mes lygiai tiek pat turime pagrindo žavėtis savo laikų kosmonautais, kaip ankstesnės kartos žavėjosi didžiaisiais Amerikos kontinento ir Tolimųjų Rytų atradėjais. Ir jeigu norime būti apsvaiginami skaičiais, tai nuoširdžiai jais apsisvaiginkime. Kelionė iki mėnulio yra tiktai trumputė pasaulio erdvės distancija, nes toliausiai toje erdvėje pastebimi objektai yra ar tik ne apie du tūkstančiu milijonų šviesos metų nuotolyje nuo žemės (o šviesos metai, prisiminkime, yra distancija, kurią šviesa per metus nukeliauja apie 186,000 mylių į sekundę greičiu).

Krikščionies požiūriu, žmogiškoji patirtis neapsakomai prašoka visą šį žemiškąjį gyvenimą amžina ir nesibaigiančia ateitimi, kurioje, kai paskutiniosios žmogaus egocentriškumo ir užsispyrimo žymės dingsta, jis paimamas paties Dievo grožin ir gyveniman. Iš tikro net šiame gyvenime jam siūloma paragauti dalelę tos didingos garbės. Bendruomenė, kuria jis džiaugiasi nepilnai čia, bet visoj pilnatvėj anapus, nėra grynai jo žemės bendralaikių, bet visų Dievo tarnų, gyvenusių šioje žemėje. Be to jis žvelgia į šią medžiaginę kūriniją platesniame ir didingesniame grynųjų dvasių karalijos fone. Jis mato, kad palyginus šių pastarųjų jėgų konfliktą su mūsų žemiškomis kovomis, mūsiškės yra tokios nesvarbios ir praeinančios. Ir kai jis atkreipia savo protą vėl į medžiaginę karaliją, kurios bent kūniškai jis yra dalis, aiškiai mato, kad ne begalinės smulkmenos ar pražūtis, bet atsimainymas prašokęs didžiausius mokslinio proto pajėgumus yra pasaulio tikslas. Kitaip sakant, jis mato ir medžiagini pasaulį ir žmogiškąją egzistenciją krikščioniškojo Credo trijų didžiųjų doktrinų šviesoje. Jų tikrąją reikšmę jis tegali tik pradėt apčiuopti — šventųjų bendravimas, mirusiųjų priskėlimas ir amžinasis gyvenimas. Viso to garantiją jis mato tame fakte, kad viename žmonijos istorijos asmenyje, kuris Palestinoje susilaukė mirties bausmės, apkaltinus jį sugalvotu sukilimo organizavimu, kai Tiberijus buvo Romos imperatoriumi, Kūrėjas ir pasaulio Palaikytojas susijungęs su žmogiškąja prigimtimi, iškėlė ją iki nesapnuotos garbės bei kilnumo. Po to kiekvienas žmogus galėjo, Frederick Rolfe žodžiais, "jausti savo nesvarbią didelę svarbą — puikiai žinąs, kad yra tik vienas iš kvintilijonų ir, tuo pačiu, toks, už kurį žvaigždžių Kūrėjas rado verta numirti žiauria kriminaliniam vergui skirta mirtimi".[6]

Taigi, jei kas sakytų, jog jam sunku tai įtikėti, aš gerbsiu jo netikėjimą. Bet jeigu sakytų, kad visa tai yra perdaug blanku ar menka jo dėmesiui, tai aš negalėsiu įsivaizduoti ką galima rasti nuostabesnio ar svarbesnio.

---

(1) Minds and Machines, ed. Alan Ross Anderson (1974), Prentice Hall Contemporary Perspectives in Philosophy Series.

(2) CIBA Foundation Conference "MAN AND HIS FUTURE", 1963.

(3 Andrew Marvell, TO HIS COY MISTRESS. .

(4) Catullus, CARMINA, V.

(5) J. E. Flecker, HASSAN.

(6) THE DESIRE AND PURSUIT OF THE WHOLE, cit. Cecil Woolf ir Brocard Sewell, NEW QUESTS FOR CORVO, p. 43.

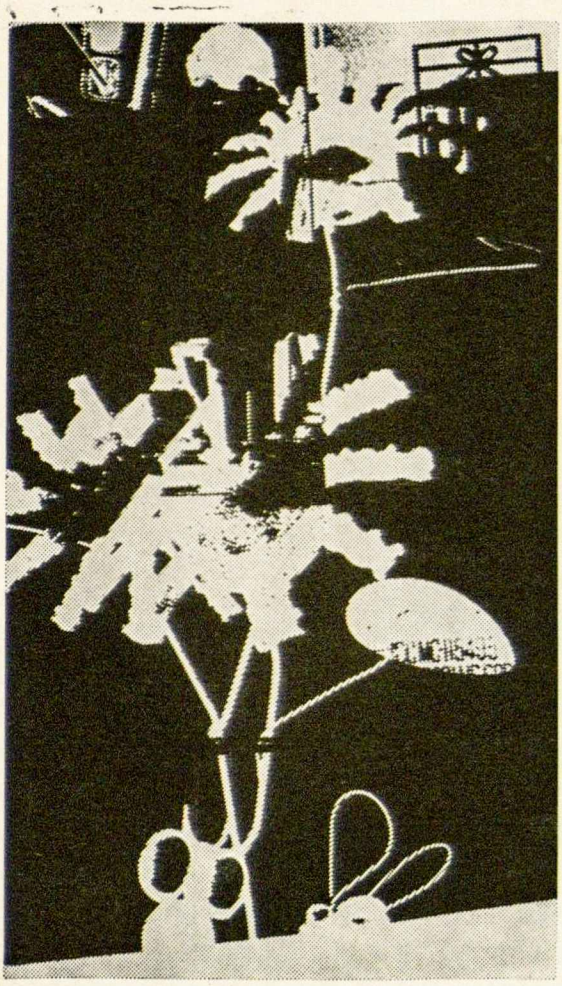

1965 *J. Sakalas*

GELMIŲ AKIS

Sausa šaka
Pražydo lango lelija.
Širdžių taika —
Viltis likimo kovoje.

Verks vakarai
Su giesme tolstančios dienos
Ir saulės aukurais
Sniegų kalnų viršūnėse liepsnos.

Mintis veiduos
Dangaus ir žemės paslaptim.
Erdvių aiduos
Ji, be ramybės su savim,

Ieškos širdies
Šalia savos, šalia savęs
Ir jos gelmių akies
Pamėnų vakarą auka užšvęs.

BATUNas

Viktoras Nakas

Kai jūs leidote vasarą prakaituodami fabrikuose ar stovyklaudami bei vadovaudami stovyklose, aš mokiausi ir dirbau Niujorke. Viena pabaltiečių organizacija, kurios vardas tikiuosi jums ne kartą girdėtas — BATUN, įsteigė stipendiją, kuri, tos organizacijos vadų manymu, yra konkretus būdas ruošti pabaltiečių jaunimą ateičiai. BATUNo tikslas šia stipendija duoti progos jaunuoliui pasimokyti kaip lietuviai, latviai ir estai gali efektingai iškelti pabaltiečių bylą tarptautiniame forume, ypatingai Jungtinėse Tautose.

Prieš aiškinant ką aš veikiau Niujorke, leiskite man trumpai apibūdinti BATUNą. Raidės BATUN reiškia Baltic Appeal to the United Nations. Iš tikrųjų BATUN nebėra oficialus organizacijos vardas, o tik veikliausios sekcijos pavadinimas, nes kai atėjo laikas ją inkorporuoti, Niujorko valdžios taisyklės reikalavo, kad vardas būtų kitoks. Todėl šį sąjūdį pavadino UBA — United Baltic Ap-

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

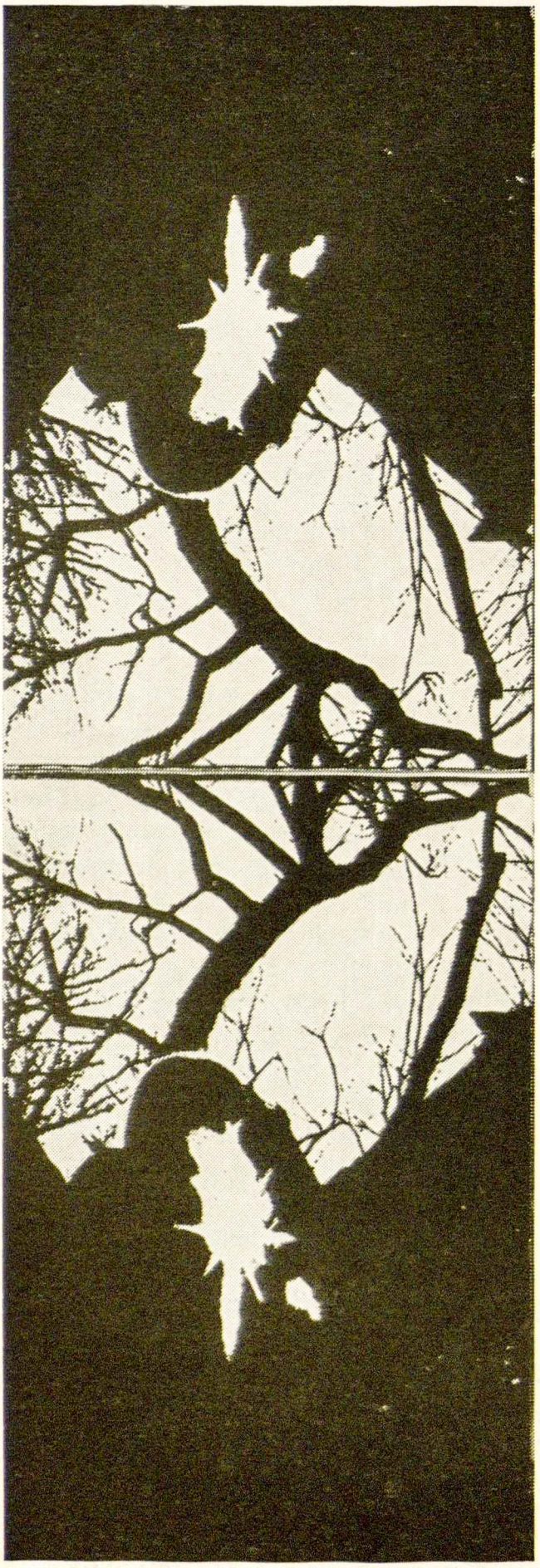

peal. Vis dėlto visi yra iš seniau įpratę naudoti BATUN vardą ir aš tam įpročiui pasiduosiu šiame straipsnyje. Be BATUNo kitos UBA sekcijos yra: Baltic Information Service, kuri informuoja pabaltiečių ir kitų spaudą apie pabaltiečiams svarbius reikalus, ir kun. Norbert Trepšs vardo Fondas, kuris remia bendrus pabaltiečių kultūrinius renginius.

Kaip BATUNas atsirado? Lapkričio 13 d., 1965 metais lietuviai suorganizavo masinį susirinkimą — demonstraciją pabaltiečių tautų išlaisvinimo reikalu — The Freedom Rally — Niujorko Madison Square Gardens. Iš Madison Square Gardens tūkstančiai pabaltiečių, daugumas jų lietuviai, žygiavo į Jungtines Tautas. Po susirinkimo ir žygio pabaltiečių delegacijos aplankė įvairių tautų Jungtinėms Tautoms atstovybes. Protestams ir diplomatų lankymui pasibaigus, grupė žmonių nusprendė, kad vertėtų turėti nuolatinę organizaciją, kurios nariai lankytų Jungtines Tautas ir įvairių tautų atstovybes. Jie norėjo užtikrinti, kad pabaltiečių klausimas neliktų užmirštas. Todėl pabaltiečių konferencija, susirinkusi Niujorke 1966 m. vasario 12 dieną, išrinko pirmąją BATUNo valdybą.

Ką BATUNas per 8 metus yra atsiekęs? Suorganizavo protestus kai britai pa-

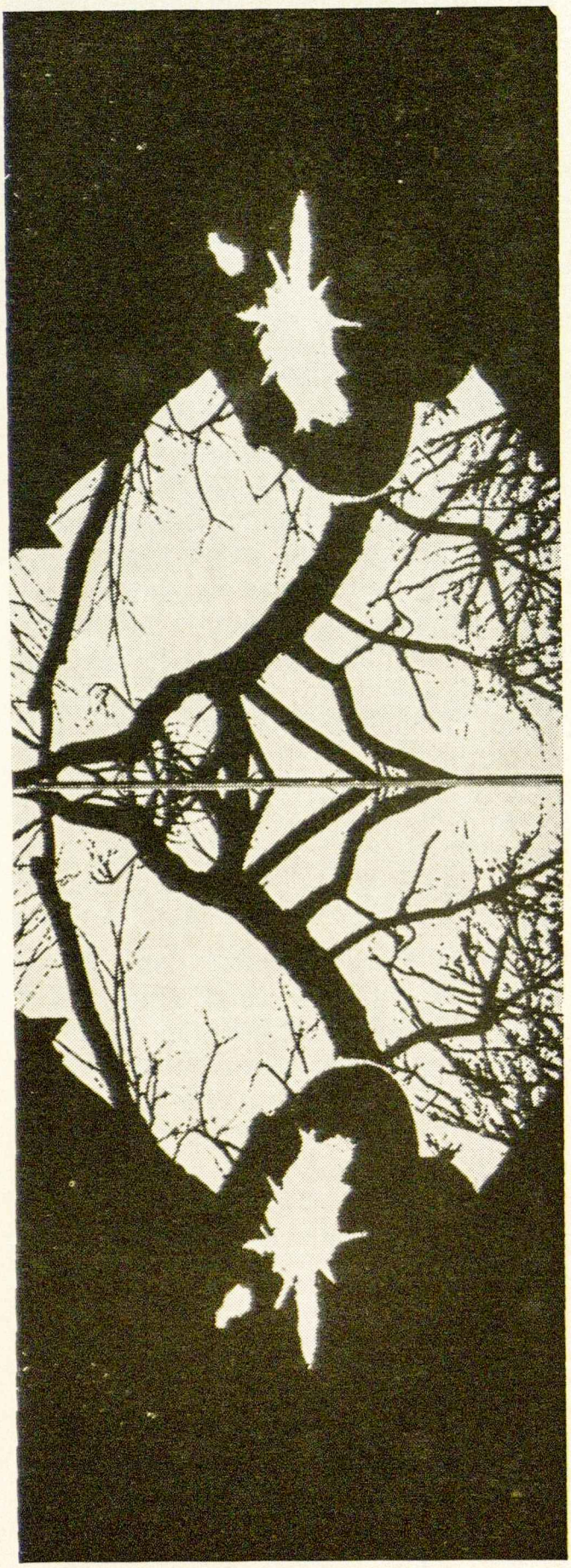

sisavino pabaltiečių auksą 1967 metais, kai suėjo 30 metų sukaktis nuo Molotovo-Ribbentropo sutarties, ir kai Jungtinės Tautos sulaukė savo 25 metų gimtadienį 1970 m. Tai buvo didieji protestai, kurių mastas buvo pasaulinis arba dalyvių skaičius — tūkstančiai. Kai Kudirka buvo atiduotas rusams, BATUNas buvo vienas iš pagrindinių veikėjų, kuris į šį įvykį kreipė pasaulio dėmesį. BATUNas suruošė visą eilę mažesnių demonstracijų Čekoslovakijos, Namibijos reikalu ir užstodamas įvairius rusų bei pabaltiečių disidentus komunistiniuose kraštuose. 1968 metais, kai suėjo 50 metų sukaktis nuo pabaltiečių tautų nepriklausomybės atgavimo, BATUNas suruošė laiškų rašymo visiems pasaulio vadams projektą. Tačiau demonstracijos ir masinis laiškų rašymas pasaulio vadams nėra BATUNo pagrindinė sritis. BATUNas rūpinasi reguliariai informuoti Jungtinių Tautų narius apie situaciją Pabaltijyje ir iškelti rusų imperializmą bei kolonializmą Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Informacijos darbą BATUNas atlieka siuntinėdamas literatūrą apie Estiją, Latviją ir Lietuvą ir lankydamas įvairių kraštų diplomatus. Siuntinėjama medžiaga — dažniausiai kokio nors profesoriaus memorandumas, kuriame naudojami Jungtinių Tautų principai bei įstatymai nagrinėjimui pabaltiečių tautose vyk-

domų rusų nusikaltimų. Iki 1940 metų BATUNo nariai buvo jau du sykius aplankę beveik visas JT atstovybes. Tai nemažas atsiekimas pagalvojus, kad Jungtinėms Tautoms priklauso 135 valstybės. Pabaltijo bylos iškėlime Jungtinėse Tautose BATUNas turėjo nemaža sėkmės: per 8 metus bent 50 sykių pabaltiečių tautos buvo paminėtos oficialiuose JT susirinkimuose. BATUNas yra įsitikinęs, kad diskutuojant pabaltiečių likimą Jungtinėse Tautose, pabaltiečiai turi būti pasiruošę. Kitaip sakant, reikia nuolat palaikyti glaudžius ryšius su JT diplomatais. Todėl be JT atstovybių lankymo ir joms informacijų teikimo, BATUNas bando užmegsti ryšius su Jungtinių Tautų diplomatais. Tai vykdoma pakviečiant juos į pabaltiečių susirinkimus, koncertus ir pabaltiečių radijo programas pokalbiams. Kadangi BATUNas užsimoja įvykdyti vis daugiau ir daugiau projektų kiekvienais metais, jo biudžetas vis auga. 1974 metais biudžetas pakilo iki 20,000 dol. į metus. Nuo 1967 metų BATUNas turi pilnalaikę sekretorę, kuri tvarko raštinę ir seka Jungtinių Tautų susirinkimus, pranešdama pabaltiečių spaudai svarbesnes žinias.

BATUNo sėkmė yra tame, kad jis yra visiškai nepolitinis ir bando iškelti pabaltiečių klausimą kuo objektyviau. BATUNui priklauso ir radikalai ir ultrakonservatoriai. Jų veiklos pagrindinis tikslas yra iškovoti Lietuvai, Latvijai ir Estijai teisę pačiom apspręsti savo ateitį (self-determination). BATUNas neremia ir nesmerkia nei vienos politinės filosofijos ir, tokiu būdu, jungia visus elementus latvių, lietuvių ir estų visuomenėje. Objektyvumo elementas yra labai svarbus BATUNo sėkmei. Diplomatai kur kas palankesni klausyti, kai skaito logiškai parašytus, šaltais faktais ir Jungtinių Tautų principais paremtus memorandumus, vietoj emocišku ir vienai politinei filosofijai palenktų atsišaukimų. Nesupraskite manęs blogai: niekas BATUNe nemyli komunistų, tačiau BATUNo nariai, matę kokias dideles klaidas pabaltiečių organizacijų nariai padaro kai paleidžia savo emocijas, o ne protą į darbą, bando tokių dalykų vengti.

Kaip ir kiekvienoje organizacijoje, žmonės apsprendžia narių jungties tvirtumą ar silpnumą. Todėl, kai BATUNas buvo įsteigtas, steigėjai norėjo apsisaugoti, kad nei vienos nei kitos tautos atstovai per daug nevyrautų. Valdybą sudaro 9 žmonės (ir 9 atsarginiai): 6 latviai, 6 estai ir 6 lietuviai. Kas antri metai pirmininko poziciją perima kita tautybė. Tokiu būdu kiekviena pabaltiečių tautybė turi lygų balsą.

Atsakęs klausimą kas yra BATUNas, norėčiau jums trumpai papasakoti apie savo nuotykius iš tų 10 savaičių praleistų Niujorke. Maždaug pusę laiko lankiau Jungtinių Tautų posėdžius. Iš pradžių belankydamas bandžiau pajusti tarptautinę atmosferą ir suprasti sistemos mechanizmą. Eidavau į bet kokį susirinkimą, kuris buvo atviras spaudai ir publikai (oficialiai aš buvau "Tėviškės Žiburių" korespondentas). Vienas iš sunkiausių dalykų man buvo suprasti Jungtinių Tautų kalbą. Žmogus kartais užmiršti, kad ten sėdi diplomatai ir kad jų pasaulyje kiekvienas žodis turi labai skirtingą ir gilią prasmę. Vasaros pabaigoje pagaliau pradėjau truputį suprasti jų terminologiją. Tai skaičiau dideliu atsiekimu.

Vasaros metu Jungtinės Tautos yra apmirusi vieta, nes svarbūs susirinkimai vyksta rudenį, žiemą ir pavasarį. Tačiau turėjau laimės būti tuo metu kai Kipro karas prasidėjo ir prez. arkiv. Makarios atvyko į Jungtines Tautas kalbėti. Tomis pirmomis Kipro karo dienomis tikrai galėjai pajusti įtampą Jungtinėse Tautose.

Paskutines tris savaites Niujorke praleidau tik Jungtinėse Tautose. Tuo laiku

posėdžiavo Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komisijos pakomisija. Kadangi BATUNas dažnai veikia per Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių skyrių, iškeldamas rusų nusikaltimus Pabaltijyje, buvo logiška, kad aš sekčiau tą pakomisiją. Be to, ruošiu tezę universitetui ir ten šią pakomisiją nagrinėsiu. Nors pakomisijos nariai oficialiai visi buvo objektyvūs ekspertai Žmogaus Teisės srityje, jie elgėsi kaip diplomatai, kurie atstovauja ir gina savo tautas.

Kaip anksčiau minėjau, tik maždaug pusę savo laiko praleidau Jungtinėse Tautose. Kitas 5 savaites praleidau kalbėdamasis su estų ir lietuvių diplomatiniais atstovais, ruošdamas lietuvių politinių kalinių sąrašą, protestuodamas dėl dviejų latvių brolių, kurie buvo neseniai suimti Rygoje dėl politinių priežasčių, protestuodamas prieš Australiją, aplankydamas maždaug 100 JT atstovybių su BATUNo paruoštais informaciniais pakietėliais, rašydamas laiškus JAV kongreso atstovams ir amerikiečių spaudos redaktoriams, ir įsigilindamas BATUNo istorijon bei veiklos metodikon. Svarbiausia, tikrai daug sužinojau apie pabaltiečių politinę padėtį ne tik pavergtose tėvynėse, bet ir išeivijoje.

Kokias išvadas galima padaryti perskaičius šį straipsnį. Tikiuosi, kad jus įtikinau BATUNo svarba ir tuo būdu Jungtinių Tautų svarba. BATUNas yra mums svarbus, nes jis vienintelis pabaltiečių sąjūdis, kuris gali pasiekti tiek daug valstybių valdžių. Jeigu kiekvienas pabaltietis pasaulyje parašytų po laišką ir suteiktų informacijos savo valstybės pareigūnams apie Pabaltiją, nedaugiau kaip 30 valstybių pasaulyje būtų informuotos. BATUNas, veikdamas per Jungtines Tautas, gali pasiekti 135 valstybių atstovus. Atsiminkime, kad didelis nuošimtis šių atstovų yra afrikiečiai, kurie patys gavo nepriklausomybę tik po II Pasaulinio Karo. Todėl jie mažai arba nieko nežino apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos padėtį, nes tos trys valstybes prarado savo laisvę dar prieš karą. BATUNas kreipia į juos daug dėmesio, pristatydamas mūsų tautų vergiją kaip panašią jų padėčiai prieš nepriklausomybę. Ne tik svarbu informaciją suteikti įvairiems tautų atstovams, bet taipgi svarbu atsakyti ir sovietų melui. Prieš BATUNo įsteigimą Jungtinių Tautų nariai girdėdavo garsų sovietų balsą, kalbantį apie gerą gyvenimą Tarybinėje Sąjungoje. Bet šiandien, jeigu rusai užsimena apie savąją "gerovę", yra organizacija, kuri gali tuoj atkirsti melui ir parodyti teisybę.

BATUNas pildo ne vien informacinius uždavinius. Jo nariai aktyviai darbuojasi diplomatų tarpe, rūpindamiesi, kad Pabaltijo likimas būtų iškeliamas ir svarstomas Jungtinėse Tautose.

Vieno dalyko dar jums neminėjau: kad latviai ir estai finansiniai ir kitais būdais šią organizaciją išlaiko, o lietuviai (ironija), kurie BATUNą pagimdė beruošdami masines demonstracijas Madison Square Gardens, šiais atžvilgiais organizaciją yra apleidę. Kodėl taip atsitiko? Sakyčiau, todėl, kad lietuviai mato savo didelį skaičių ant popieriaus ir džiaugiasi. Latviai ir estai neturi tokio didelio ir apgaulingo skaičiaus ir, suprasdami kiek jų nedaug, daug realistiškiau žiūri į padėtį. Jie mato, kad reikalingas ir tiesiog būtinas pastangų būrimas ir derinimas tokiam uždaviniui, kurio tikslas yra bendras visiems pabaltiečiams. Yra svarbu, kad lietuviai daugiau prisidėtų prie šios organizacijos veiklos.

Ką ateitininkai galime padaryti? Turiu tris pasiūlymus. Pirma, kai vartote lietuviškus laikraščius ir pamatote BATUNo vardą, sustokite ir perskaitykite žinutę. Domėkitės ta organizacija. Antras pasiūlymas: jeigu jau esate studentai, įsijunkite į tą organizaciją. Jeigu esate iš

JAV rytų, pasisiūlykite padirbėti BATUNui. Latvių ir estų sekcijos turi jaunų veikėjų, tik lietuvių sekcijai jų trūksta. Jeigu nesate iš Niujorko apylinkių, pasidarykite BATUNo nariais ir prenumeruokite tos organizacijos leidinius. Be to BATUNas planuoja tęsti savo vasaros stipendijų programą, tad jeigu domitės — duokite prašymą kitai vasarai. Ateitininkai dejuoja, kad neturi projektų į kuriuos, kaip anglai sako, "they can sink their teeth into", todėl manau, kad šis projektas yra toks, į kurį visi gali įsijungti. Be abejo, jūs esate girdėję apie organizaciją Amnesty International, kuri bando pagelbėti politiniams kaliniams, nežiūrint kokia jų ideologinė kryptis. BATUNas įsteigė panašų projektą, kuris vadinasi Prisoners of Conscience. Skirtumas tarp AI ir PC yra toks, kad PC rūpinasi tik pabaltiečių kaliniais Sov. Sąjungoje ir kad rūpinasi visais pabaltiečių kaliniais, nežiūrint ar jie šnipai, ar jie naudoję fizinę jėgą savo įsitikinimų vykdymui. Amnesty International neremia šnipų ar tokių, kurie naudoja jėgą. (Pavyzdžiui, AI neremia Vytauto Simokaičio ir Brazinskų bylų) Kaip anksčiau minėjau, aš ruošiau lietuvių politinių kalinių sąrašą. Jame yra dabar maždaug 55 asmenų pavardės, jų biografiniai bruožai, kalėjimų adresai ir taip toliau. Jų tarpe yra gerai mums visiems žinomų, kaip Kudirka, Rudaitis ir "Kauno Aštuoni". "Kauno Aštuoni" tai mūsų duotas pavadinimas tai grupei jaunuolių, kurie buvo suimti po Kalantos susideginimo demonstracijų. Yra ir tokių, apie kuriuos tik trupinius informacijų tu-

rime. BATUNo tikslas šį PC vienetą įsteigiant — laiškais, siuntinėliais ir bet kokiomis kitokiomis priemonėmis padėti šiems kaliniams ir darbuotis jų išlaisvinimui. Kiekviename mieste gali įsisteigti grupelės po 3-10 žmonių, kurios galėtų tokiais dalykais rūpintis. Kiekviena grupelė turėtų rūpintis 3 lietuviais kaliniais ir būti atsakinga dėl jų likimo. BATUNas suteiktų jums sovietų pareigūnų adresus, duotų pasiūlymus kaip rašyti laiškus (pvz. labai mandagiai ir apgalvotai), pasakytų kur daugiau informacijos galima apie tuos kalinius gauti ir t. t. Kai kurie gal prikiš, kad mes galime daugiau pakenkti tiems kaliniams nei gero padaryti. Tačiau ar Kudirka, Solženicinas ir Chalidze -būtų laisvi, jeigu laisvojo pasaulio žmonės būtų tylėję?

Yra sunku save pažinti.
Kartais nori būt kaip kiti,
daryt ką jie daro, galvot
kaip jie galvoja.
Žmogus įpranta tai daryti —
Po kurio laiko pats nepastebi
kas jam atsitiko, ką jis daro.
Nepastebi tuos tikrus džiaugsmus,
kuriuos jis praleido.

Reikia žmogaus, kuris save supranta,
kad su tavim nuoširdžiai pakalbėtų —
ne taip, kaip visi kiti tau kalba,
bet kaip tikras žomgus.
Šitas žmogus būtų tavo tikras draugas.

VYTAS KEBLYS

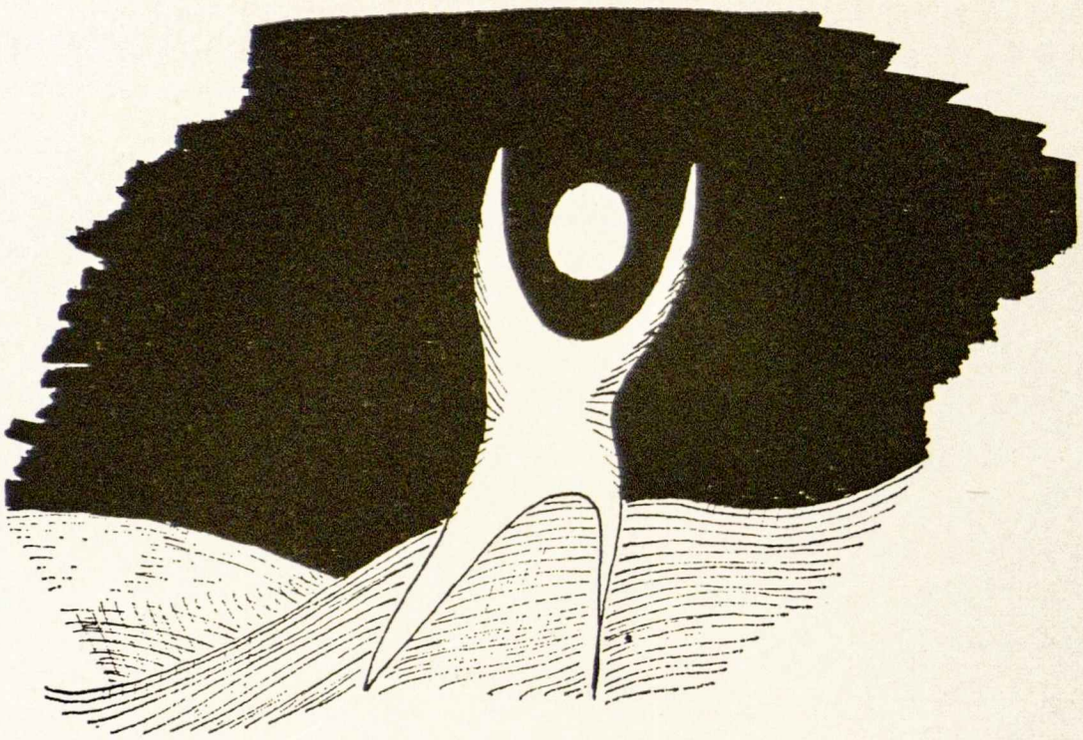

PAREIŠKIMAS

Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus lietuvius jau pusšimtį metų jungia glaudūs ryšiai, išreiškiami ir pagyvinami Pietų Amerikos lietuvių kongresais, bendromis stovyklomis, kultūrinėmis kelionėmis bei svečiavimusi. Gyvendami panašiose kultūrinėse ir socialinėse sąlygose ir turėdami panašią istoriją, šių kraštų lietuviai ypatingu būdu vieni kitiems artimi ir vieni kitiems reikalingi.

Artimiau bendradarbiauti ir bendrauti mus skatina 1975 m. gruodžio mėn. — 1976 m. sausio mėn. paskelbtas trečiasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas, į kurį suskris šimtai lietuvių iš keliolikos kraštų ir keturių žemynų.

Šis Jaunimo Kongresas pirmą kartą suteiks progą kitų šalių lietuviams plačiau ir giliau pažinti Pietų Ameriką, jos grožį, kultūrą, gyvenimą ir šių kraštų lietuvių bendruomenes, įstaigas, organizacijas, veiklą, jaunimą ir šeimas. Ir pirmą kartą Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus lietuviai išsamiau parodys, ką per 50 metų gyvenimo išeivijoje yra atlikę, sukūrę, pasiekę, ko dabar siekia, sielojasi ir stengiasi. O išvystyti tarpusavio ryšiai bei paties kongreso pergyvenimai sustiprins bei pagyvins mūsų veiklą ir draugystę. Kongresas ir vėl pakartos mums ir pasauliui, kad iševijos lietuviai trokšta ir siekia savo tėvų žemei laisvės, nepriklausomybės ir kultūrinės gyvybės.

Kadangi Kongresas yra didelio masto renginys, jį ruošti remti ir jame dalyvauti turi visa Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus lietuvių visuomenė, ypatingai jaunimas ir tie, kurie rūpinasi lietuvių tautos ateitimi. Pats jaunimas užaugęs čia, reikalingas talkos, iš tų, kurie daug metų veikia ir kuriuos su Lietuva riša gyvi ryšiai savam kraštui. Reikalinga kiekvieno asmens, kiekvienos šeimos, visų organizacijų, įstaigų ir apylinkių talka, parama, pasiūlymai ir darbai, nuo pat šios dienos. Lietuviai vieni kitus kviečia ir traukia į bendrą

darbą visų labui. Juk lietuvis — lietuvio brolis ir sesuo. Visi esame tos pačios tautos vaikai, išeivijoje sudarydami vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kuri į šį kongresą kviečia, ruošia ir vykdo.

Jaunimo vardu nuoširdžiai dėkojame visiems jau dirbantiems kongreso ruošos darbe ir tiems, kurie prisidės prie jo darbų ir jame dalyvaus.

Pasaulio lietuvių jaunimo trečiojo kongreso komitetas

Argentinoje: Nelida Zavickaitė, Jonas Baltrūnas, Jonas Mikalonis, Viktoras Barzdžius;

Brazilijoje: Antanas Saulaitis, Elena Bareišytė, Teresė Jocytė, Jonas Lukoševičius;

Urugvajuje: Birutė Mačanskienė, Romas Mačanskas, Juozas Petruškevičius, Rikardas Geležauskas, Edmundas Andriuškevičius.

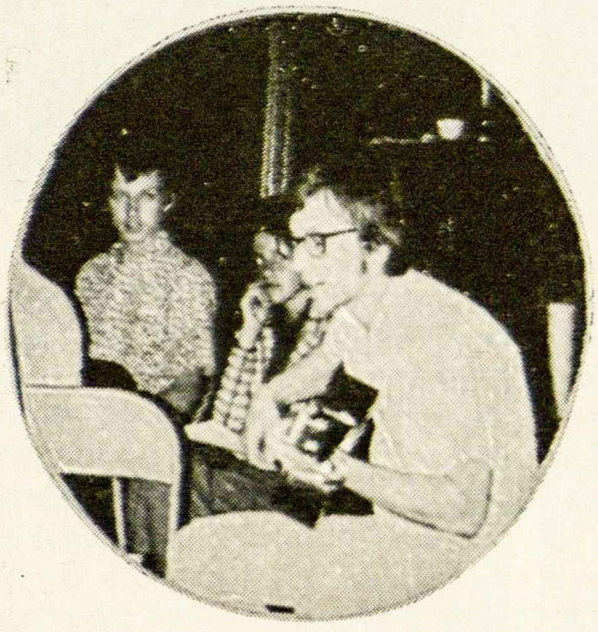

NUO PIRMININKO STALO

Moksleivių veikla būna įvairi. Tenka laiko praleisti linksmai, tenka ir rimčiau nusiteikti. MAS CV nuolatos ragina kuopų valdybas ir globėjus nepamiršti auklėjimo veiklos aspekto. Progų tokiai veiklai iškyla gan dažnai. Įvairios kuopos ruošia savaitgalio kursus, vyksta susikaupimai, susirinkimai dažnai būna rim to pobūdžio. Tačiau, gal būt reikšmingiausios programos randasi Putnamo ir Dainavos Ideologiniuose Kursuose.

Putname šiais metais sueina jubiliejiniai septinti kursų metai. Originalus ruošėjų planas buvo tęsti tokio pobūdžio kursus septynis metus iš eilės, paruošti branduolį ir būsimus vadovus ateitininkijai. Pernai, suėjus tiems patiems jupbiliejiniams metams Dainavoje, buvo nutarta nenutraukti kursų eigos. Žinome kad turime gerą dalyką. Nenorime jo taip lengvai paleisti.

Moksleivių kursai yra vienas iš populiariausių veiklos įvykių mūsų sąjungoje. Norinčių dalyvauti skaičius kasmet peržengia maksimalinį leidžiamą skaičių ir su dideliu nemalonumu mums tenka nustatyti kuopoms kiek kuri gali atstovų atsiųsti. Dėl to ir raginame, kad siunčiami asmenys tikrai atstovautų kuopą.

Kursuose susidaro sunkiai apipasakojama lavinimosi nuotaika — skirtinga nuo mokyklos atmosferos, skirtinga ir nuo stovyklų bendro ūpo. Ta nuotaika yra individuali. Ji priklauso šitiems kursams ir retai kur kitur užtinkama.

Kursų dvasia yra kun. Stasys Yla. Visa struktūra yra jo nuopelnas. Per praėjusius kelis metus, keturios pilnos programos yra išsivysčiusios jo dėka; **Pažiūrologija** — Žvilgsnis į pasaulį, gyvenimą, save (At-kų Pasaulėžiūra); **Akciologija** — Šeštasis At-kų Principas; **Logologija** — Žodis At-kų Misijoje; **Futurologija** — Ateities Dvasia. Sunku pasakyti kiek valandų darbo įdėta į šias programas. Kas metą revizuojamos, kas metą pasimokoma iš buvusių kursų. Jie yra amžinas eksperimentas. Metodas vystosi, o kursai tobulėja.

— — —

Putname kursų technine ruoša rūpinasi p. Irena Eivienė. Jai esame be galo dėkingi. Registracijos reikalais kreipkitės pas ją šiuo adresu:

139 Belleview Ave.,
Brockton, Mass. 02402
USA tel. 617-583-6492

Pagal seną tvarką kursai įvyks lapkričio 28, 29, 30 ir gruodžio 1 dienomis — JAV Padėkos Savaitgalį.

MAS CV rūpinasi Dainavos kursais, kurie vyks nuo gruodžio 26 iki sausio 1 dienos. Susisieksime su kuopomis dėl dalyvių skaičiaus, bet jeigu būtų kitų klausimų galima kreiptis į MAS CV:

286 East 17th St.
Hamilton, Ont., L9A 4M7 Can.
tel. 416-383-8248

Iki pasimatymo!

— — —

MAS Globėjų suvažiavimas įvyks Toronte ateinančių metų pradžioje. Jie bus svarbūs visiems moksleivių ir jaunučių globėjams. Sekite spaudą dėl tolimesnių informacijų.

— — —

Noriu padėkoti Danguolei Stončiūtei, kuri sutiko mums padėti su Ateities numerių laužymu ir kuri bendrai rūpestingai talkininkauja MAS reikaluose.

— — —

Laukiame kuopų valdybų prisistatymų ir taip pat informacijų iš užsienio veiklos. Mūsų užsienio reikalų vedėja yra Kristina Gedrimaitė.

— — —

SAS suvažiavimas įvyks lapkričio 9, 10 dienomis Toronte. Tikime, kad nemažas būrys studentų susirinks išrinkti naują centro valdybą. Dalyvaus ir atstovų iš MAS centro valdybos.

— — —

Nemažai medžiagos MAS archyvui jau suvežta į Kanadą. Netolimoj ateity įsistegsime naujoje Lietuvių parapijoje prie Toronto — "Anapilyje".

— — —

Tokia yra žinia,
kurią girdėjote nuo pradžios:
mes turime mylėti vieni kitus.

1 Jn 3, 11

— — —

Šypsokitės
Kęstutis

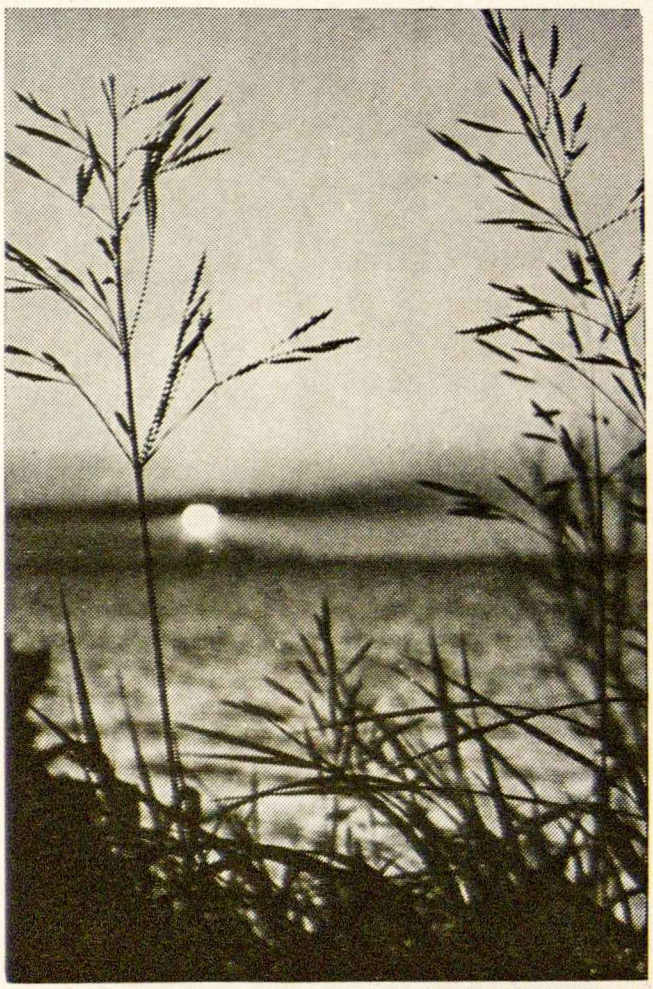

Saulės kėlimu,

Žemės žalumoj
Nakties tamsumoj

Mes Tave matom, Kristau.

Viskas susieina mums
Į vieną dalyką —
Tai mūsų gyvenimas
Visatoj.

Gyvenkime Jame kaipo
Visatos ir Dievo
sūkuryje
broliškoj meilėj.

O. M.

Los Angeles

MAS 1974 stovykla

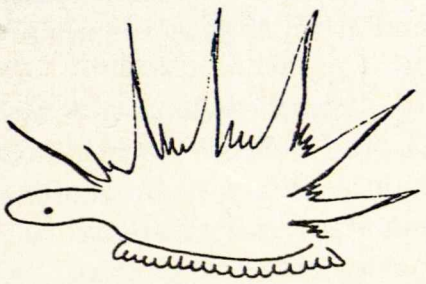

Jūratė Raulinaitytė

Rugpiūčio 10-tą dieną Los Angeles apylinkės ateitininkai išjudėjo iš miesto į stovyklą Twin Peaks kalnuose. Vadovai oficialiai atidarė stovyklą ir prisistatė: Paulius Alšėnas ir Vytas Kliorys iš Klevelando, mūsų vietinė Rasa Kojelytė, ponia Bureikienė, meno mokytoja, ir dvasios vadas kunigas Palubinskas. Jie paaiškino, kad per stovyklą daug veiksim įvairiuose būreliuose, kad bus iškyla ir sporto diena, ir nurodė kaip susigrupuot į būrelius.

Po skanios vakarienės pagamintos p. Jodelės, p. Kazakevičienės, ir p. Bandžiulienės, buvo susipažinimo žaidimai. Reikėjo susirast porą, kaip lietuvis-lietuvė, vinis-plaktukas, meilė-širdis. Tada žaidėm visokias estafetes lauke, o kai nuėjom į salę, kiekviena komanda sugalvojo pasirodymą. Smagioj ir geroj nuotaikoj užbaigėm pirmą stovyklos dieną.

Sekmadienis buvo draugiškumo diena. Kiekvienas išsirinko po vieną žmogų su kuriuo reikėjo geriau susipažinti. Pasidalinę į mažus būrelius, pasikalbėjom kaip galėtumėm geriau susipažinti ir susidraugauti su visais stovyklautojais. Kadangi dar buvo daug tėvelių, kartu su jais dalyvavome Šventose Mišiose. Dieną žaidėm daug tinklinio, o vakare buvo laužas. Visi gerai vaidino, bet ypatingai vyresnieji berniukai — Blusos (Povilas Abelkis, Algis Butkys, Edis Radas ir Jonas Žmuidzinas) pastatė vaidinimą apie kunigą su bloga atmintimi, o Dievo Karvytės (Vytas Bandžiulis, Andrius Kontrimas, Petras Narkevičius, Rimas Polikaitis, Raimundas Radas ir Vincas Skirius) suvaidino pasaką apie raganą, vilką ir mėsą. Jie net parašė dainą vaidinimui. Žibutės (Daiva Kazakevičiūtė, Diana Mičiulytė, Audrė Nelsaitė ir Lina Strikaitytė) turėjo kelias reklamas tarp pasirodymų.

Pirmadienį pasidalinom į penkis stovyklos pagerinimo būrelius, kuriuose darėm plakatus, rašėm maldas, ir mokėmės naujų lietuviškų žodžių. Grupėse A, B ir C susiskirstėm pagal amžių šokt tautinius šokius, dalyvauti p. Bureikienės meno pamokose, rašyt laikraštėliui ir dalyvauti pasikalbėjimuose. Dar buvo kiti būreliai, kuriuos mes patys galėjome pasirinkti: Rasa Kojelytė mokė darbelius, Vytas Kliorys — tinklinį, o Paulius Alšėnas pravedė gamtos pažinimą. Rimas Polikaitis grojo akordeonu per tautinius šokius ir dainavimą. Dieną baigėm susikaupimo vakaru. Išpildėm rimtą montažą ir giedojom giesmes. Po išpažinčių, dalyvavome Šventose Mišiose. Vėliau, vyresnieji pasveikino Petrelį N. gimtadienio proga.

Antradienį buvo sporto diena. Vadovai išrinko keturis vyresniuosius berniukus kaip seniūnus ir tie seniūnai išsirinko komandas: balti žiedbastučiai, mėlynos mėlynės, geltonos papajos, ir rudos bulvės. Apsirengę savo spalvomis, nužygiavom keliu iki netolimos beisbolo aikštės ir pradėjom olimpiadą. Buvo įvairios bėgimo lenktynės, ėjimo lenktynės, bėgimo estafetė, kvadrato, europietiško futbolo ir tinklinio rungtynės. Gale ryto, papajų komanda buvo surinkusi daugiausia taškų.

Maudymosi metu buvo plaukimo lenktynės, plaukimo estafetė, gerų nėrimų varžybos ir blogų nėrimų varžybos. Maudymuisi pasibaigus, komandos lenktyniavo kas gali daugiausiai vandens supilt į bonkas pastatytas ant seniūnų galvų. Taipgi, mėtėm vandens balionus, ir lenktyniavom ko greičiau suvalgyt ananaso riekę uždėtą ant nosies.

Per vakarinę programą, kiekviena komanda pasirodė su šūkiu, daina, plakatu, maršu ir atletine figūra. Kai taškai buvo suskaičiuoti, "Mėlynės" gavo trečią vietą, "Žiedbastučiai" antrą, o pirmą vietą nunešė "Papajos, papajos, puikios p-p-p-pajos!"

Mažesnieji nuėjo gult, o vyresnieji dar kelias valandas žaidė naktinį žaidimą: "Vėliavėlės". Buvo smagu, nors šalta ir ypatingai pavojingai žaidė "Širšės" (Gintaras Grušas, Paulius Kontrimas, Linas Palubinskas, Linas Polikaitis, Arvydas Raulinaitis ir Sigitas Raulinaitis).

Trečiadienį iš ryto, "Bitės" (Rimas Butkys, Rimas Kaunas, Arūnas Narkevičius, Kovas Palubinskas ir Petras Žmuidzinas) ir "Lelijos" (Birutė Abelkytė, Rita Čekanauskaitė, Vida Čekanauskaitė, Audra Dabšytė, Sigutė Kazakevičiūtė, Lina Kontrimaitė, Renata Nelsaitė, Sandrytė Radaitė, Gailė Radvenytė ir Rima Navickaitė) nuvažiavo į čiuožyklą. Vyresnieji pasilikę stovykloj darė diržus, šoko ir rašė. Diskutavom lietuvybę, kaip ją išlaikyti, ir kodėl yra verta nepamiršt lietuvių kalbos ir kultūros. Turėjom Šventas Mišias, ir po vakarienės išleidom kunigą Palubinską atgal į Los Angeles.

Vakare, jaunesnieji sukūrė laužą, o vyresnieji važiavo čiuožt. Mūsų dvi valandos čiuožimo labai greit prabėgo, nes linksmai visi kartu leidom laiką. Mes nutarėm, kad šis vakaras buvo stovyklos smagiausias.

Ketvirtadienį buvo iškyla. Užsidėjom geras kojines ir kepures ir išvykom iš stovyklos, į Silverwood ežerą. Kelias daugumą laiko buvo į pakalnę ir Kalifornijos gamta buvo labai graži. Nuėję dešimt mylių pagaliau priėjom ežerą. Kaip gera gert šaltą vandenį ir ant vėsios žolės gulėt! Popietę praleidom maudydamiesi ežere. Kai

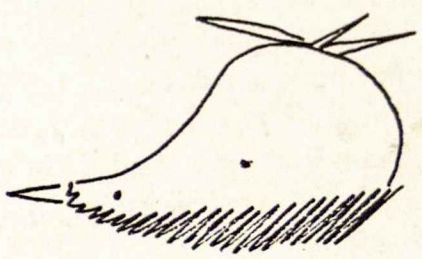

visus parvežė atgal į stovyklą, buvo jau vėloka. Pavakarieniavom ir turėjom laužą. Nors šiam laužui nelabai buvom pasiruošę, pasirodymai išėjo juokingai. Geriausi pasirodymai buvo "Piktžolių" daina (Elytė Bandžiulytė, Audrė Kazakevičiūtė, Angelė Mičiulytė, Vita Polikaitytė, Jūratė Raulinaitytė, ir Marytė Žmuidzinaitė), vadovų keisti žaidimai ir "Lelijų" vaidinimas "Buvo Gera Gaspadinė".

Penktadienis buvo mandagumo diena. Prieš pradedant dienos programą, mergaitės ir berniukai atskirai susirinko planuoti ką mandagaus padaryti kitiems. Mergaitės parašė kiekvienam berniukui po laiškelį. Prieš pietus, berniukai ėjo per mergaičių ištiestą kilimą, kol mergaitės dainavo ir mėtė gėles. Užbaigėme savo diržus ir kitus rankdarbius, bet nelabai galėjom šokti, nes kojos nuo iškylos skaudėjo. Per vakarienę, berniukai mergaitėms dainavo.

Vakaro programą pravedė Rimas Polikaitis, Vytas Bandžiulis, ir Edis Radas. Jie dainuodami pristatė visus talentų vakaro dalyvius ir patys pavaidino. Keli pasirodymai: Vita Polikaitytė ir Vytas Kliorys sudainavo labai gražų duetą, Arvydas Raulinaitis ir Gintaras Grušas pasirodė su trimitu, ir "Kiškio Kopūstai" (Rita Bureikaitė, Daiva Čekanauskaitė, Audra Kontrimaitė, Ramunė Ruzgytė, Vita Strikaitytė, Bitutė Trotmanaitė ir Danutė Žmuidzinaitė) turėjo cirką. Po gana trumpos programos prasidėjo visų nekantriai laukti šokiai. Linksmai ir ilgai šokom ir kvailiojom.

Šeštadienį susipakavom, susitvarkėm ir susirinkom salėje. Tenai, paskutinį kartą išdainavom beveik visas mėgiamiausias dainas, ir tada sekė stovyklos uždarymas.

Daugiausiai taškų iš mergaičių tarpo surinko "Kiškio Kopūstai", o iš berniukų — "Dievo Karvytės". "Papajų" komandai buvo išdalinti kaspinai už sporto laimėjimus. Pavyzdingiausiais ir nuotaikingiausiais stovyklautojais buvo išrinkti Edis Radas, Vita Polikaitytė, Rimas Kaunas ir Sandrytė Radaitė. Lietuviškiausi :Raimundas Radas, Audrė Nelsaitė, Gintaras Grušas ir Lina Kontrimaitė, mandagiausi — Algis Butkys ir Angelė Mičiulytė.

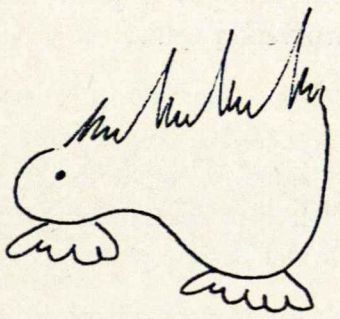

Vytas Kliorys padėkojo p. Jodelei, p. Kazakevičienei ir p. ir p. Bandžiuliams už šeimininkavimą ir p. Polikaitis padėkojo visiems vadovams už tikrai ypatingą vadovavimą.

Buvo liūdna išsiskirstyti ir vėl grįžt namo po tokios puikios savaitės. Mes visi jau laukiam kitų metų vasaros kai vėl galėsim susirinkt.

LOS ANGELES ATEITININKŲ AGAPĖ

Šv. Kazimiero parapijos salėje, rugsėjo 29 d., įvyko Los Angeles ateitininkų agapė. Rudens agapė yra tradicinis Los Angeles at-kų suvažiavimas. Per ją, Los Angeles at-kai sužino apie vasaros stovyklos pasisekimus (ir nepasisekimus), apie tolimesnius at-kų planus ir apie kitų miestų ruošiamus įvykius. Kaip visados, agapę pradėjom malda ir vaišėm. Jaunasis moksleivis, Gintaras Grušas perskaitė savo parašytą maldą. Dėkojo Dievui už gerą

maistą, gerus draugus ir prašė kad Jis padėtų at-kams savo veiklą tęsti.

Po maldos visi šoko prie valgių kuriuos paruošė sendraugės. Moksleiviai kaip rykliai ėmė sumuštinius ir bandeles ir sočiai prisivalgė. Nors ir moksleiviai daug suvalgė, nieks nebadavo, ir visi skaniai pasistiprino.

Buvusis sendraugių pirmininkas, p. A. Polikaitis buvo agapės vedėjas. Jis visus pasveikino ir išaiškino agapės tikslus ir agapės numatytą programą.

P. Polikaitis pristatė stovyklos vedėją, nepaprastai aktyvų L. A. at-kų veikėją, p. J. Raulinaitį. P. Raulinaitis pranešė stovyklos vadovų įspūdžius apie stovyklą. Sakė, kad jie labai gerai ją įvertino, bet priminė, kad stovykloje buvo truputėlį per daug "naktinių žaidimų" tarp vyresnių berniukų ir mergaičių. Visi moksleiviai pasiryžo kitais metais rimčiau nusiteikti ir vykdyti puolimus tik kas antrą naktį. Be puolimų, p. Raulinaitis pranešė liūdnas finansines naujienas. Kaip kasmet, stovyklą slegia nepilnas išsimokėjimas iš stovyklos pajamų. Dėl to p. Raulinaitis labai padėkojo Los Angeles ir Santa Monikos Lietuvių bendruomenėms už suteiktą finansinę paramą.

Sekė p. D. Polikaitenės globėjų pristatymas. Moksleivės Vita Polikaitytė ir Jūratė Raulinaitytė perėmė jaunučių globojimą. Sendraugės S. Palubinskienė, M. Grušienė, I. Raulinaitienė, D. Polikaitienė ir stud. R. Kojelytė, globos jaunius, o studentas Linas Kojelis grįš pagloboti moksleivius. Įdomu, kas globos sendraugius?

Be to, p. Polikaitienė pranešė gerų naujienų apie jaunųjų at-kų kuopų skaičius. Prieš 6-7 metus, Los Angeles moksleivių veikla buvo visai išmirus, o šiandien skaičiai yra beveik aukščiausi Los Angeles istorijoj. Sąrašuose esam įrašę 13 jaunučių, 16 jaunių ir 23 moksleivius. Kita linksma naujiena yra, kad studentai at-kai ruošiasi vėl iškilti Los Angelėje. Jų Los Angelėje nėra buvę jau virš 15 metų, bet nauja moksleivių banga, kuri prasidėjo prieš 5 metus jau išaugino studentų.

Visi susirinkę at-kai pagerbė L. Kojelį gimtadienio proga. Moksleivės V. Polikaitytė ir Daiva Sakalauskaitė iškepė ir įteikė Linui pyragą. Bet Linas pirma papasaojo savo įspūdžius iš rytinių stovyklų, kuriose jis vadovavo.Linas buvo Dainavos moksleivių ir jaunučių, ir Wasagos stovyklose. Nors ir jis pasiskundė, kad stovyklos yra praradusios truputėlį lietuviškumo, jis jas gerai įvertino ir ragino salėje susirinkusius tėvelius siųsti savo vaikus į rytines stovyklas. Jis šią paskutinę mintį labai pabrėžė.

Prie mikrofono grįžo p. Raulinaitis ir pranešė apie mūsų L. A. M. A. S. Žiemos Kursus, kurie vyks nuo gruodžio 29 iki Sausio 1. Numatytas kursų vedėjas yra žymus Klevelando studentas, Paulius Alšėnas. Kursantų, kaip ir narių skaičius turėtų būti žymiai aukštesnis, ir laukiame vaisingų kursų.

Paskutinis pranešimas buvo apie pianisto M. Motekaičio rečitalį, kuris įvyks lapkričio 17 d. Rečitalį rengia sendraugiai.

Agapę baigėme su dainomis iš stovyklos dainorėlių. Moks. V. Polikaitytė ir auksapirštis akordeonistas Rimas Polikaitis pravedė linksmas stovyklines dainas.

Visi buvo nepaprastai patenkinti agapės pasisekimu, ir laukia vaisingos veiklos šiais metais Los Angelėje. **Lokys**

ATSIŲSTA PAMINĖTI

ŠEŠTOJI DIENA, Marija Saulaitytė. Poezija dedikuota Vilniui. Viršelis dail. Alfredo Stanevičiaus. Spaudė NIDA Londone, Anglijoje, 1974 m. 78 puslapiai. Kaina 3 dol.

EGLUTĖ, 1974 spalis. Vienintelis lietuviškas laikraštėlis vaikams išeivijoje. Redakciją sudaro: ses. Ona Mikailaitė, Elena Juknevičienė, Danguolė Sadūnaitė. Administruoja ir spausdina Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, Connecticut 06260. Prenumerata metams — 5 dol., vieno numerio kaina — 50 centų.

LAIŠKAI LIETUVIAMS, Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Redaktorius — Juozas Vaišnys SJ, 2345 W. 56th Street, Chicago, Illinois 60636. Metinė prenumerata 5 dol., atskiras numeris — 50 centų.

STEPONAS KOLUPAILA, Jurgis Gimbutas ir Juozas Danys. Monografija. Išleido Akademinė Skautijos leidykla 1974 m. 464 psl., kaina nepažymėta.

MŪSŲ ŽINIOS, 1974 m. nr. 12, 13 ir 14. Lietuvių Jėzuitų ir Jaunimo Centro Čikagoje dvisavaitinis biuletenis. Redaguoja Danutė Vakarė, 7114 S. Talman Ave., Chicago, Illinois 60629.

NAUJA BANGA, 1974 m. nr. 7. Los Angeles moksleivių ateitininkų laikraštėlis. Redagavo Jūratė Raulinaitytė ir Rasa Kojelytė, iliustravo Marytė ir Rūta Žmuidzinaitės ir Audrė Nelsaitė. Aprašoma moksleivių ateitininkų vasaros stovykla Kalifornijoje, o taipgi talpinami įvairūs rašinėliai ryšium su stovykla.

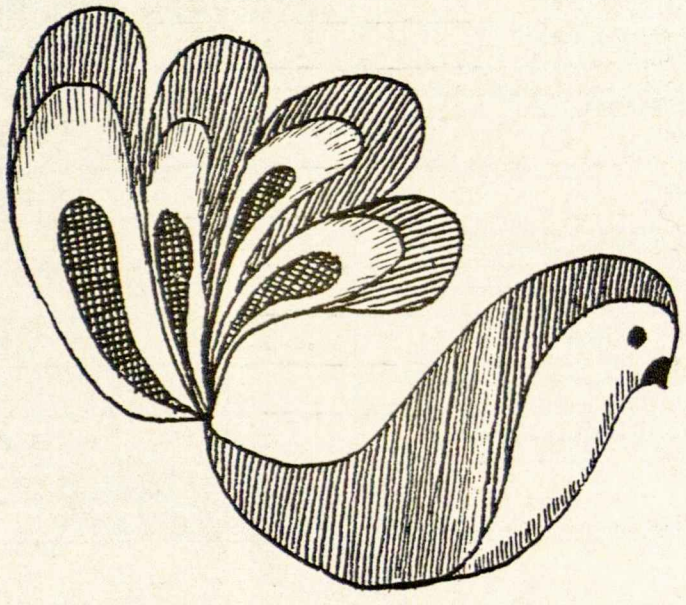

U. S. POSTAL SERVICE

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION

(Act of August 12, 1970: Section 3685. Title 39. United States Code)

SEE INSTRUCTIONS ON PAGE 2 (REVERSE)

1. TITLE OF PUBLICATION
ATEITIS

2. DATE OF FILING
NOVEMBER 20,1974

3. FREQUENCY OF ISSUE
MONTHLY, EXCEPT JULY AND AUGUST

4. LOCATION OF KNOWN OFFICE OF PUBLICATION *(Street, city, county, state, ZIP code) (Not printers)*
7235 S. SACRAMENTO AVE. CHICAGO, ILLINOIS 60629

5. LOCATION OF THE HEADQUARTERS OR GENERAL BUSINESS OFFICES OF THE PUBLISHERS *(Not printers)*
7235 S. SACRAMENTO AVE. CHICAGO, ILLINOIS 60629

6. NAMES AND ADDRESSES OF PUBLISHER, EDITOR, AND MANAGING EDITOR

PUBLISHER *(Name and address)*
AMERICAN LITH.R.C. FEDERATION "ATEITIS", 10316 S.KENNETH AVE. OAK LAWN, ILL.60453

EDITOR *(Name and address)*
REV. K. TRIMAKAS 850 DESPLAINES AVE. APT. 409, FOREST PARK, ILL. 60130

MANAGER EDITOR *(Name and address)*
JUOZAS POLIKAITIS 7235 S. SACRAMENTO AVE. CHICAGO, ILLINOIS 60629

7. OWNER *(If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given.)*

NAME	ADDRESS
AMERICAN LITH. R.C. FEDERATION ATEITIS	10316 S. KENNETH AVE. OAK LAWN, ILLINOIS 60453

8. KNOWN BONDHOLDERS, MORTGAGEES, AND OTHER SECURITY HOLDERS OWNING OR HOLDING 1 PERCENT OR MORE OF TOTAL AMOUNT OF BONDS, MORTGAGES OR OTHER SECURITIES *(If there are none, so state)*

NAME	ADDRESS
NONE	

9. FOR OPTIONAL COMPLETION BY PUBLISHERS MAILING AT THE REGULAR RATES (Section 132.121, Postal Service Manual)

39 U. S. C. 3626 provides in pertinent part: "No person who would have been entitled to mail matter under former section 4359 of this title shall mail such matter at the rates provided under this subsection unless he files annually with the Postal Service a written request for permission to mail matter at such rates."

In accordance with the provisions of this statute, I hereby request permission to mail the publication named in Item 1 at the reduced postage rates presently authorized by 39 U. S. C. 3626.

(Signature and title of editor, publisher, business manager, or owner)

10. FOR COMPLETION BY NONPROFIT ORGANIZATIONS AUTHORIZED TO MAIL AT SPECIAL RATES *(Section 132.122, PostalManual)*

(Check one)

The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes: ☒ Have not changed during preceding 12 months ☐ Have changed during preceding 12 months *(If changed, publisher must submit explanation of change with this statement.)*

11. EXTENT AND NATURE OF CIRCULATION	AVERAGE NO. COPIES EACH ISSUE DURING PRECEDING 12 MONTHS	ACTUAL NUMBER OF COPIES OF SINGLE ISSUE PUBLISHED NEAREST TO FILING DATE
A. TOTAL NO. COPIES PRINTED *(Net Press Run)*	1,250	1,200
B. PAID CIRCULATION 1. SALES THROUGH DEALERS AND CARRIERS, STREET VENDORS AND COUNTER SALES	0	0
2. MAIL SUBSCRIPTIONS	972	935
C. TOTAL PAID CIRCULATION	972	935
D. FREE DISTRIBUTION BY MAIL, CARRIER OR OTHER MEANS 1. SAMPLES, COMPLIMENTARY, AND OTHER FREE COPIES	103	96
2. COPIES DISTRIBUTED TO NEWS AGENTS, BUT NOT SOLD	0	0
E. TOTAL DISTRIBUTION *(Sum of C and D)*	1,075	1,031
F. OFFICE USE, LEFT-OVER, UNACCOUNTED, SPOILED AFTER PRINTING	175	169
G. TOTAL *(Sum of E & F—should equal net press run shown in A)*	1,250	1,200

(Signature of editor, publisher, business manager, or owner)

I certify that the statements made by me above are correct and complete. Juozas Polikaitis

PS Form 3526 July 1971

ALp(LKA)1786
1974, Nr.8

90.725.304